

Södertälje
kommun

Bokslut social hållbarhet 2025

Innehåll

Om bokslut social hållbarhet	3
Perspektiv i arbetet med social hållbarhet	4
Målområde 1: En god start i livet – barn och unga har goda uppväxtvillkor	5
Mål A. Varje barn lever i ekonomisk trygghet	6
Mål B. Varje barn har en trygg och stödjande hemmiljö	7
Mål C. Varje barn och ungdom har en aktiv fritid	8
Målområde 2: Lärande och utveckling i Södertälje – från förskola till arbetsliv	10
Mål D. Varje barn har tillgång till förskoleverksamhet av hög kvalitet på lika villkor	12
Mål E. Varje elev har en trygg och framgångsrik skolgång	13
Mål F. Varje invånare i arbetsför ålder är i sysselsättning	15
Målområde 3: Ett demokratiskt och jämlikt Södertälje – där människors lika värde står i centrum	17
Mål G. Varje invånare har goda möjligheter till inflytande och till att vara delaktig i samhällets utveckling	19
Mål H. Varje invånare har förtroende för kommunen och tillit till andra	21
Mål I. Södertälje är en öppen och inkluderande kommun där varje invånares rättigheter tillgodoses och alla ges likvärdiga möjligheter	22
Målområde 4: En plats för livskvalitet – goda livsmiljöer att växa i	23
Mål J. Varje invånare har goda boendeförhållanden	24
Mål K. Varje invånare lever i en god närmiljö	26
Målområde 5: Ett välmående Södertälje – god och jämlik hälsa genom livet	27
Mål L. Varje invånare har goda förutsättningar för hälsa och välmående	29
Mål M. Ett Södertälje fritt från skadligt bruk och beroende	31
Målområde 6: Ett tryggt Södertälje – fritt från våld	33
Mål N. Varje invånare har en trygg boende- och närmiljö	35
Mål O. Varje invånare lever fritt från våld och hot om våld	37

Om bokslut social hållbarhet

I maj 2025 antog kommunfullmäktige i Södertälje kommun Strategi för social hållbarhet 2025–2030 som kommunkoncernens övergripande styrdokument för den sociala dimensionen av hållbar utveckling. Strategin utgår från Agenda 2030, de mänskliga rättigheterna och de nationella folkhälsopolitiska målen och anger den gemensamma inriktningen för det långsiktiga arbetet med social hållbarhet i Södertälje kommun. Strategi för social hållbarhet omfattar sex målområden och femton mål som tillsammans tar sikte på ett önskat läge:

Ett jämlikt och jämställt Södertälje där alla invånare kan leva ett gott liv med god hälsa, känna sig trygga, inkluderade och ha möjlighet att påverka samhällsutvecklingen.

Strategin stärker arbetet med att uppnå kommunfullmäktiges mål inom målområdet social hållbarhet i Mål och budget. För 2025 är dessa mål **Södertälje kommuns invånare lever tryggt och har goda livsvillkor, Södertälje kommuns invånare har inflytande och är delaktiga i stärkandet av demokratin och Södertälje kommun är en attraktiv plats att verka i.**

Strategi för social hållbarhet genomförs gemensamt av Södertälje kommunkoncern utifrån varje medarbetares och förtroendevalds roll och möjlighet att påverka. Alla i kommunkoncernen har ansvar att utifrån sin roll bidra till att tillsammans med andra jobba mot målen i strategin. Arbetet behöver vara långsiktigt och tvärssektoriellt och bygga på samverkan inom kommunkoncernen. Det behöver även omfatta samverkan med externa aktörer.

Detta bokslut är den första uppföljningen av Strategi för social hållbarhet och sammanfattar vad Södertälje kommunkoncern har genomfört under 2025, sedan strategin antogs i maj. Bokslutet visar även på behov av fortsatta förflyttningar och var vidare insatser behöver utvecklas, och belyser därmed både utmaningar och utvecklingsbehov.

För varje målområde finns en sammanfattning av arbetet samt exempel på utvecklingsområden för fortsatt arbete för att kommunkoncernen ska kunna nå måluppfyllelsen. Under respektive mål ges exempel på åtgärder som har genomförts under 2025. Bokslutet innefattar även indikatorer som ger en övergripande bild av nuläget inom respektive målområde. Indikatorerna utgör ett komplement till den samlade analysen och är inte styrande för bedömningen av måluppfyllelse. Indikatorerna baseras på senast tillgängliga data och redovisas, där det är möjligt, både för Södertälje och i jämförelse med läns- och riksnivå. För vissa indikatorer redovisas även jämförelser med andra kommuner med liknande socioekonomiska förutsättningar, när det bedöms relevant för att belysa grundläggande livsvillkor.

Bokslut för social hållbarhet 2025 innefattar även uppföljning av Handlingsplan för suicidprevention och Handlingsplan Fri från våld (2024–2027). För att skapa en sammanhållen struktur är uppföljningen av handlingsplanernas åtgärder integrerade i de målområden där deras innehåll hör hemma: suicidprevention redovisas inom målområde 5 och arbetet med att förebygga och motverka våld inom målområde 6.

Perspektiv i arbetet med social hållbarhet

Arbetet med social hållbarhet i Södertälje kommun utgår från ett antal övergripande människorättsperspektiv som genomsyrar styrning, analys och genomförande inom kommunkoncernen. Centrala perspektiv är exempelvis barnrätt, jämställdhet och funktionsrätt. Nedan beskrivs några exempel från året på hur dessa perspektiv beaktas i arbetssätt och processer kopplade till målområdena i Strategi för social hållbarhet.

Ett barnrättsperspektiv beaktas bland annat genom att barnkonsekvensanalyser (BKA) genomförs i ärenden av kommunövergripande karaktär. Under året har tillämpningen stärkts genom kompetenshöjande insatser för medarbetare samt framtagande av gemensamt stödmaterial. Detta bidrar till att säkerställa att barns rättigheter och barnets bästa beaktas tidigt i beslutsprocesser som kan få konsekvenser för barn och unga.

Ett annat exempel är socialtjänstens arbete, där strukturerade metoder används för att säkerställa barns delaktighet och perspektiv i utredningar och bedömningar, vilket bidrar till att barnets röst systematiskt beaktas i handläggningen.

Ett exempel på hur jämställdhetsperspektiv tillämpas är genom analys och uppföljning av resultat uppdelat på flickor och pojkar, exempelvis inom skolan, i syfte att synliggöra skillnader i utfall och stärka likvärdigheten. I vissa verksamheter har sådan analys även legat till grund för anpassning av insatser utifrån identifierade skillnader. Ett exempel är Ung fritids arbete, där analyser visade ett lägre deltagande bland flickor och där riktade insatser och justerat innehåll bidragit till ett ökat deltagande. Även inom fysisk planering beaktas jämställdhet genom analyser av hur offentliga miljöer och platser används av flickor och pojkar, som en del av planerings- och förprojekteringsprocessen.

Funktionsrättsperspektivet beaktas genom individanpassade bedömningar och insatser som utgår från individens behov, förutsättningar och egna mål, där delaktighet, självständighet och tillgänglighet är centrala utgångspunkter. Inom samhällsplaneringen beaktas funktionsrätt och tillgänglighet genom att nya och ombyggda miljöer utformas för att möjliggöra delaktighet oavsett funktionsförmåga.

Målområde 1:

En god start i livet – barn och unga har goda uppväxtvillkor

Arbete med målområdet bidrar till uppfyllande av globala mål

Sammanfattning för målområdet En god start i livet – barn och unga har goda uppväxtvillkor

Arbete med målområdet bidrar till säkerställande av mänskliga rättigheter

Barnkonventionen, exempelvis:

- Art 6. Barn har rätt till liv, överlevnad och utveckling
- Art 18. Barnets föräldrar eller vårdnadshavare har gemensamt huvudansvar för barnets uppföstran och utveckling, med statens stöd
- Art 26. Barn har rätt till social trygghet
- Art 31. Barn har rätt till lek, vila och fritid

FN:s allmänna förklaring om de mänskliga rättigheterna, exempelvis:

- Art 25. Var och en har rätt till en levnadsstandard tillräcklig för den egna och familjens hälsa och välbefinnande.

Pågående arbete

Kommunens arbete för att förbättra barns livsvillkor omfattar insatser som bidrar till att fler vuxna når egen försörjning, att fler barn har tillgång till förskola samt att fler bostäder har närhet till kollektivtrafik. Arbetet innefattar även tidiga och samordnade insatser som stärker barns delaktighet, ger stöd till vårdnadshavare och bidrar till trygga och mer stabila hemmiljöer. Insatserna omfattar både generella och riktade åtgärder i syfte att minska skillnader i barns livsvillkor. Barn och ungas tillgång till en jämlik fritid har därutöver stärkts genom riktade satsningar, fler kostnadsfria aktiviteter och ökad tillgång till trygga och inkluderande miljöer. För att nå full måluppfyllelse bedöms att arbetet inom målområdet fortsatt behöver utvecklas inom flera områden.

Exempel på utvecklingsområden

- Stärka insatser som ökar vuxnas möjligheter till egen försörjning, både genom att fler kommer i sysselsättning och genom ökad tillgång till utbildning
- Vidareutveckla förebyggande insatser och lättillgängliga stödinsatser för att stärka barn och ungas möjligheter till en stödjande hemmiljö
- Säkerställa jämlik tillgång till fritid och olika former av stöd för barn som står långt ifrån organiserad föreningsidrott
- Stärka tillgängliga och inkluderande offentliga miljöer som främjar rörelse hos barn och unga

Södertälje har en stor andel barn som lever i ekonomisk utsatthet och kommunen behöver arbeta mer riktat och sammanhållet för att motverka att barn och unga växer upp i ekonomisk utsatthet. För att stärka barns livsvillkor behövs bland annat tidiga stödinsatser till barn och familjer med riskfaktorer. För att öka ekonomisk inkludering är sysselsättning avgörande, och utbildning är en central förutsättning för etablering på arbetsmarknaden. Kommunen behöver därför både utveckla insatser som stärker vuxnas möjligheter till egen försörjning och kompensatoriska insatser som minskar konsekvenserna av barns ekonomiska utsatthet. Det kan exempelvis handla om att säkerställa alla barn en likvärdig tillgång till fritidsaktiviteter samt till inkluderande livsmiljöer som främjar rörelse och delaktighet i vardagen.

Mål A. Varje barn lever i ekonomisk trygghet

Kompensatoriska och förebyggande insatser

För att minimera utsattheten och öka tryggheten för barn i ekonomisk utsatthet har kommunen etablerade kompensatoriska och förebyggande insatser. Som ett exempel har kommunen en social hjälpfond, vars avkastning utgår till barn i familjer med låga inkomster. Medlen betalas ut två gånger per år, inför sommar- och jullov, och syftar till att möjliggöra deltagande i fritidsaktiviteter och att minska barns ekonomiska utsatthet i vardagen.

Inom det kommunala bostadsbeståndet finns särskilda rutiner i ärenden där barn riskerar att påverkas negativt, exempelvis vid hyresskulder eller risk för vräkning. Arbetet sker i samverkan med socialtjänsten och varje ärende prövas utifrån barnets bästa, i syfte att skapa stabila och långsiktiga boendelösningar för barn i ekonomisk utsatthet.

Strategiskt arbete

Satsningar på kollektivtrafik, bostäder och arbetsplatser i kollektivtrafiknära lägen ökar möjligheten att ta del av en större arbetsmarknadsregion och bidrar till bättre förutsättningar för fler att nå egen försörjning. Kommunen prioriterar bostadsprojekt som möjliggör hållbart resande och god tillgänglighet till arbetsmarknad och service.

Möjligheten till cirkularitet utreds i kommunens detaljplaner och planprocesser som ett sätt att öka tillgången till mer överkomliga bostäder. Med cirkularitet i bostadsbyggande avses planering och byggande som möjliggör återbruk, omvandling och långsiktig användning av befintlig bebyggelse. Sådana lösningar kan bidra till lägre bostadskostnader och ett mer resurseffektivt byggande.

Att kunna efterfråga en bostad handlar inte enbart om antal bostäder, utan om hushålls faktiska ekonomiska och strukturella möjligheter att etablera och behålla ett boende. Under 2025 färdigställdes ett första utkast till handlingsplan för bostadsförsörjning, där denna problematik lyfts. För att säkerställa ett barnrättsperspektiv i stadsutvecklingen används sociala konsekvensanalyser, såsom barnkonsekvensanalyser. Läs mer om kommunens arbete för goda boendeförhållanden i mål J.

En central del i arbetet mot ekonomisk otrygghet är att fler vuxna ges möjlighet till egen försörjning. Kommunen arbetar därför för att öka möjligheten till heltidsarbete samt tillgång till utbildning som leder till arbete. Inom vuxenutbildningen har utbildningsutbudet breddats, och insatser görs för att fler elever efter SFI ska fortsätta studier på grundläggande nivå. Läs mer om sysselsättningsinsatser i mål F.

Att barn går i förskola är en viktig förutsättning för att vårdnadshavare ska kunna arbeta eller studera. Andelen barn inskrivna i förskolan är fortsatt hög, och förskoleverksamheten arbetar uppsökande för att nå barn i åldern 3–5 år.

Indikator	Värde	År	Källa	Jämförelse län/riket	Kommentar
Andel barn i familjer med låg inkomststandard	9,1 %	2024	SCB	Länet: 5,7 % Riket: 6,0 % Huddinge: 5,7 % Botkyrka: 9,7 % Haninge: 6,4 %	Huddinge, Botkyrka och Haninge redovisas som kommuner med socioekonomiska förutsättningar som bedömts vara jämförbara med Södertälje.
Andel barn i familjer med låg ekonomisk standard	23,4 %	2024	SCB	Länet: 13,0 % Riket: 17,1 %	
Andel barn som ingår i familjer med ekonomiskt bistånd	2 %	2024	Kolada	Länet: 2 % Riket: 4 %	Källa: Socialstyrelsens register över ekonomiskt bistånd samt Registret över totalbefolkningen (RTB)

Mål B. Varje barn har en trygg och stödjande hemmiljö

Utvecklade arbetssätt

För att stärka barns trygghet i hemmiljön har kommunen under året fortsatt att utveckla arbetssätt som ökar barns delaktighet, synliggör risker i ett tidigt skede och stärker familjers egna resurser. Ett sådant arbetssätt är implementeringen av modellen Signs of Safety (SoS). SoS är en metod som stärker barns delaktighet och inflytande och har bidragit till att fler barn och unga kommit till tals i både utredningar och förhandsbedömningar. Genom ett tydligare fokus på barnets perspektiv, familjens nätverk och befintliga skyddsfaktorer skapas bättre förutsättningar för att tidigt identifiera både risker och resurser.

Inom SoS tillvaratas barnets röst, upplevelser och behov systematiskt i arbetet med att skapa trygghet och säkerhet i familjen. Fokus på nätverk samt på att identifiera styrkor och resurser har stärkt familjers aktiva roll i arbetet för en trygg hemmiljö. Arbetssättet bidrar därmed till ett mer strukturerat och gemensamt förhållningssätt i handläggning och uppföljning.

Arbetet med SoS fortsätter att utvecklas och används i allt fler av socialtjänstens processer och möten med familjer. Fortsatt implementering av metoden och kompetenshöjande insatser till medarbetare bedöms stärka förutsättningarna för likvärdig tillämpning och långsiktig kvalitet i arbetet.

Arbetssätt och samverkan

För att barn ska få en trygg och stödjande hemmiljö behöver kommunen erbjuda stöd till föräldrar och andra vårdnadshavare. Vårdnadshavare har en central roll för barns uppväxtvillkor, och tidiga, lättillgängliga stödinsatser är därför en viktig del av arbetet. Förskoleverksamheten samverkar med olika delar av socialkontoret för att vid behov kunna erbjuda stöd till vårdnadshavare. Utbildningsverksamheterna informerar löpande om socialtjänstens verksamheter för att sänka trösklarna och öka kännedomen om tillgängligt stöd. Från och med 2025 ingår kommunens samtliga grundskolor i ett samverkansteam där familjestödare kopplas till flera skolor, med särskilt fokus på lågstadiet och första linjens stöd.

Genom insatsen Rätt kurva ges familjer med barn i risk för kriminalitet samordnat stöd för att stärka trygghet, struktur och vuxenstöd i hemmiljön. Kommunen har även arbetat med pilotprojektet TSI (Tidiga samordnade insatser), som syftar till att utveckla arbetssätt för stöd i förskolan och föräldrastöd vid tidiga tecken på svårigheter. Båda insatserna har gemensamt fokus på tidig upptäckt, samordning och ett helhetsperspektiv kring barn och familj.

Löpande arbete pågår också för att göra socialtjänstens insatser mer tillgängliga i linje med den nya socialtjänstlagen, exempelvis genom avgiftsfri familjerådgivning och ett ökat utbud av öppna insatser utan behovsprövning.

Indikator	Värde	År	Källa	Jämförelse län/riket	Kommentar
Barn och unga 0–20 år som har varit placerade på HVB eller Familjehem någon gång under året, antal/1000 inv	11	2024	Kolada	Länet: 7 Riket: 10	
Genomsnittligt antal uttagna föräldrapenningdagar (netto) när barnet fyllt två år, kvinnor/män	329 (K 265, M 87)	2025	Försäkringskassan	Länet: 336 (K 250, M 109) Riket: 334 (K 257, M 99)	
Föräldrapenningdagar som tas ut av kvinnor, andel av antal dagar (%)	73 %	2025	Kolada	Länet: 69 % Riket: 69 %	
Föräldrapenningdagar som tas ut av män, andel av antal dagar (%)	28 %	2025	Kolada	Länet: 31 % Riket: 30 %	

Mål C. Varje barn och ungdom har en aktiv fritid

Kompensatoriska och inkluderande insatser

Det finns ett fortsatt behov av att stärka förutsättningarna för ett jämlikt deltagande i både organiserad och spontan fritid, särskilt för grupper som står längre ifrån idrotts- och kulturverksamhet. Under 2025 har Ung fritid arbetat aktivt för att stärka flickors deltagande i verksamheten. Arbetet har gett resultat och andelen flickor har ökat på flera gårdar. Insatserna bidrar till att sänka trösklar och skapa mer jämlika möjligheter till fritid.

För att främja inkludering och motverka utanförskap erbjuder kommunen parasportaktiviteter samt utlåning av sport- och idrottsutrustning via Pryloteket. Som en kompensatorisk åtgärd för barn i ekonomisk utsatthet används även den sociala hjälpfonden, vars medel bidrar till att möjliggöra deltagande i fritidsaktiviteter.

Tillgängliga och trygga fritidsmiljöer

En enkätbaserad uppföljning på kommunens idrottsanläggningar har genomförts, vilket har gett en god bild av trygghetsupplevelsen. Parallellt har trygghetsskapande insatser genomförts vid idrottsanläggningarna. Under året har kommunen arbetat för att skapa fler tillgängliga, trygga och inspirerande miljöer för idrott och rörelse – oavsett barn och ungas tidigare erfarenheter, bakgrund eller förutsätt-

ningar. Nöjdheten med tillgången till idrotts- och motionsanläggningar har sjunkit, vilket understryker behovet av att fortsätta arbeta med tydlig information, kommunikation och synlighet kring kommunens anläggningar. En kompletterande trygghetsuppföljning på idrottsanläggningarna visar att 90,2 procent av besökare och deltagare känner sig trygga, vilket indikerar att arbetet med den fysiska och sociala tryggheten på anläggningarna har haft genomslag.

Inom en rad detaljplaner utreds möjligheter att gynna spontan och organiserad idrott, exempelvis ny idrottsbana i Enhörna, möjliggörande av platser för lek på Slussholmen samt förslag om nya parker med lekplatser i Långbro (Mölnbo). Aktivering av allmänna platser stärker förutsättningarna för en meningsfull fritid och möjligheterna till lek, rekreation och idrott. Under 2025 iordningställdes aktivitetsytor i bland annat Fornhöjden, Glasberga, Enhörna, Järna samt Lina hage.

Tillgång till stadens alla delar möjliggörs genom planläggning i kollektivtrafiknära lägen och i närhet till gång- och cykelbanor. Unga kan därmed i större utsträckning ta sig till och från viktiga platser på ett säkert och tryggt sätt med cykel eller till fots. Under året färdigställdes delar av flera gång- och cykelvägar i kommunen, exempelvis för att kunna ta sig till Mälarbadet, gamla Malmsjön samt Södertälje ridhus. Detta stärker möjligheterna till en aktiv fritid även utanför organiserade aktiviteter.

Arenor för fritid

Under 2025 genomfördes idrottsåret, som en central satsning för att stärka barn och ungas möjligheter till en aktiv fritid och för att bredda och sänka trösklarna till idrottsutövande. Idrottsgalan 2025 bidrog till att uppmärksamma unga förebilder och visa bredden av möjligheter inom idrottslivet. Sammantaget skapade idrottsåret fler vägar in i idrotten, ökade tillgängligheten och gav barn och unga möjlighet att delta i en aktiv, trygg och utvecklande fritid.

Föreningslivet har fortsatt getts stöd i arbetet med aktiviteter för barn och unga samt verksamhet för personer med funktionsnedsättning. Dialog- och utbildningsinsatser har genomförts för att stärka föreningarnas kapacitet att bedriva och administrera verksamhet enligt regelverket. För att främja att barn och unga deltar i organiserade fritidsaktiviteter sker samverkan mellan förskola/skola och bland annat Kulturskolan samt föreningar och organisationer som erbjuder aktiviteter på fritiden, såsom idrott, friluftsliv, musik, drama och konst. Samverkan syftar till att göra det enklare för barn och unga att hitta vägar in i aktiviteter och att sänka trösklarna till deltagande.

Verksamheten Telge hjärta syftar till att skapa en aktiv och meningsfull fritid för barn och unga, med särskilt fokus på åldrarna 6–16 år. I samarbete med lokala föreningar har aktiviteter anordnats direkt efter skolan och under lov. Mötesplats Telge hjärta har stärkt närvaron i flera stadsdelar, utökat antalet festivaler och möjliggjort att fler barn erbjuds kostnadsfria aktiviteter.

Kommunkoncernen har fortsatt att förvalta och utveckla aktivitetshuset Mosaik samt tagit över ägandet och genomfört nödvändiga ombyggnationer av Lina ridhus. Aktivitetshuset Mosaik bidrar till en meningsfull fritid för ungdomar och erbjuder möjligheter att lära sig spela instrument, baka, dansa och producera musik. Ombyggnationen av Lina ridhus har skapat långsiktigt stabila och trygga förutsättningar för barn och unga inom ridsporten i Södertälje.

Indikator	Värde	År	Källa	Jämförelse län/rikt	Kommentar
Flickors deltagande i Ung fritid, andel	20 %	2025	Kultur- och fritidskontoret, Södertälje kommun		
Deltagartillfällen i idrottsaktiviteter, antal/invånare 7-20 år	26 %	2024	Kolada	Länet: 35 % Riket: 33 %	
Medborgarundersökningen - Bra möjlighet att nyttja kommunens idrotts- och motionsanläggningar, andel (%)	69 %	2025	Kolada	Länet: 79 % Riket: 79 %	
Medborgarundersökningen - Bra utbud av lekplatser, parklekar etc. i kommunen, andel (%)	76 %	2025	Kolada	Länet: 83 % Riket: 83 %	

Målområde 2: Lärande och utveckling i Södertälje – från förskola till arbetsliv

Arbete med målområdet bidrar till uppfyllande av globala mål

Sammanfattning för målområdet Lärande och utveckling i Södertälje – från förskola till arbetsliv

Arbete med målområdet bidrar till säkerställande av mänskliga rättigheter

Barnkonventionen, exempelvis:

- Art 6. Barns rätt till liv, överlevnad och utveckling
- Art 28. Barns rätt till utbildning

FN:s allmänna förklaring om de mänskliga rättigheterna, exempelvis:

- Art 23. Var och en har rätt till arbete
- Art 26. Var och en har rätt till utbildning

FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning, exempelvis:

- Art 24. Utbildning
- Art 27. Arbete och sysselsättning

Jämställdhetspolitiken, exempelvis:

- Mål 3. Jämställd utbildning

Pågående arbete

Under året har koncernen arbetat brett för att stärka lärande och utveckling från förskola till arbetsliv. Arbetet har bedrivits genom systematiskt kvalitetsarbete, kompetenshöjande insatser i förskola och skola samt närvaro- och trygghetsstärkande åtgärder. Därutöver har riktade stödinsatser till barn, elever och vårdnadshavare genomförts för att skapa bättre förutsättningar för lärande och skolframgång. Utbildnings- och arbetsmarknadsinsatser har samtidigt vidareutvecklats för att stärka sammanhållna vägar till studier, arbete och egen försörjning, bland annat genom praktik, utbildningssatsningar och tidigt samordnat stöd. För att nå full måluppfyllelse bedöms att arbetet inom målområdet fortsatt behöver utvecklas inom flera områden.

Exempel på utvecklingsområden

- Fortsätta stärka närvaro, kvalitet och likvärdighet i förskola och skola för en trygg och framgångsrik skolgång
- Fortsätta arbetet med att stärka barns språkliga utveckling tidigt som en central grund för lärande och framgång i utbildningskedjan
- Kontinuerligt utveckla utbildningsutbud och kompetensförsörjning i linje med arbetsmarknadens behov
- Stärka koncerngemensamma arbetssätt som bidrar till arbetsmarknadsinsatser och etablering i arbete

Fortsatt systematiskt kvalitetsarbete är avgörande för att stärka kvalitet och likvärdighet i förskola och skola. Arbetet behöver kombinera gemensamma strukturer med anpassning efter lokala förutsättningar för att möta barns och elevers olika behov. En hög och kontinuerlig närvaro är en grundförutsättning för att undervisningen ska få avsedd effekt, vilket gör närvarofrämjande arbete och samverkan med vårdnadshavare till fortsatt viktiga inslag.

Sett till förskolans målpuppfyllelse uppvisas utmaningar kopplade till barns språkliga utveckling. Språkliga svårigheter påverkar möjligheten att tillgodogöra sig undervisning och har betydelse för barns fortsatta lärande och skolframgång. Arbetet med språk- och kunskapsutvecklande arbetsätt fortsätter för att stärka mer likvärdiga språkliga förutsättningar inför övergången till grundskolan. För att stärka kvaliteten i undervisningen fortsätter även arbetet med resultatåterföring från grundskolans tidiga år, med fokus på barns språkutveckling.

Inom grundskola är åtgärderna med störst potential att bidra till att målsättningen nås att höja resultaten i skolor där

gymnasiebehörighet, skolnärvaro eller elevernas trygghet relativt sett är lägre. Arbetet med att säkerställa att samtliga skolor har en hög undervisningskvalitet och en likvärdig och tillgänglig utbildning, och åtgärda identifierade förbättringsbehov fortgår inom ramen för det systematiska kvalitetsarbetet. Även inom gymnasieskolan är ett fortsatt arbete med att säkerställa att samtliga skolor har en hög undervisningskvalitet och en likvärdig och tillgänglig utbildning i fokus. Arbetet med att identifiera och åtgärda förbättringsbehov fortgår inom ramen för gymnasieskolans systematiska kvalitetsarbete.

Södertälje har en lägre andel sysselsatta i arbetsför ålder jämfört med länet och riket, vilket visar att arbetslöshet, särskilt långtidsarbetslöshet, är ett strukturellt och komplext problem. Utveckling av utbildningsutbudet i linje med arbetsmarknadens behov samt stärkt samverkan för etablering i arbete är därför centrala utvecklingsområden. Ett fortsatt koncerngemensamt arbete behövs för att stärka samordnade och sammanhängande vägar från utbildning och arbetsmarknadsinsatser till arbete, kombinerat med tidiga, samordnade och individanpassade stödinsatser.

Mål D. Varje barn har tillgång till förskoleverksamhet av hög kvalitet på lika villkor

Utveckling och ökad kompetens

Förskolan utgör en grund för barns livslånga lärande och är en viktig del i arbetet med att skapa goda och jämlika livsvillkor. Det systematiska kvalitetsarbetet i förskolan är centralt för att säkerställa att alla barn ges en god start i sitt lärande. Under året har utvecklingsarbetet haft fokus på att stärka förskolans kompensatoriska uppdrag och skapa likvärdiga förutsättningar för barns lärande och utveckling.

Inom ramen för detta arbete har omfattande kompetenshöjande insatser genomförts, bland annat inom områden som problemskapande beteenden, likvärdighet, tillgänglighet och inkludering. Tidigare års kompetenshöjande insatser inom språk- och kunskapsutvecklande arbetssätt har förbättrat kvaliteten i undervisningen. Insatserna inom språk- och kunskapsutvecklande arbetssätt fortsätter, bland annat genom längre utbildningsinsatser för barnskötare. Även insatser för att stärka undervisningen inom matematik och naturvetenskap har genomförts som en del av kommunens övergripande arbete med STEM-utveckling. Bland annat har all förskolepersonal fått kompetenshöjande insatser i matematik för att bidra till att stärka både pedagogernas kunskaper och barns lärande och inställning till ämnet på lång sikt.

Uppföljningen för 2025 visar att förskolans målpuppfyllelse har ökat inom samtliga prioriterade kunskapsområden. Samtidigt kvarstår utmaningar inom språkutveckling, vilket visar på behovet av fortsatt fokuserade insatser. Arbetet med att ta fram en språkpolicy pågår och syftar till att stärka barns språkliga utveckling och skapa mer likvärdiga språkliga förutsättningar inför övergången till grundskolan.

Närvaro och tidigt stöd

För att undervisningen ska få full effekt på barns lärande och utveckling krävs kontinuerlig närvaro. Förskolan har

därför bedrivit ett närvarofrämjande arbete med fokus på bemötande, relationer och kommunikation med vårdnadshavare. Uppsökande insatser enligt lagstiftning har också genomförts för barn som står utanför förskolan, men dessa har hittills haft begränsad effekt, då endast ett fåtal tackar ja till erbjuden plats.

Ett pilotarbete med tidiga samordnade insatser (TSI) har inletts i flera förskolor i syfte att stärka tidigt och samordnat stöd. Arbetet omfattar kompetensstöd till medarbetare, prövande av gemensamma förhållningssätt i barngruppen samt familjestödande insatser i samverkan mellan förskola och socialtjänst. Genom att kombinera främjande, förebyggande och åtgärdande insatser stärker modellen föräldraförmåga och ger barn bättre förutsättningar för gynnsamma relationer, samspel och dialog redan i förskolan. Även om det är för tidigt att se långsiktiga effekter bedöms arbetet bidra till stärkt samverkan, ökad tillit och förbättrade förutsättningar för barn och familjer. Ambitionen framgent är att utveckla en modell som kan användas i fler av kommunens förskolor.

Fysiska miljöer

Den fysiska miljön är betydelsefull för barns trivsel, hälsa och lärande. Tillsyn genomförs regelbundet för att säkerställa en god inomhus- och utemiljö i förskolorna. Den tillsyn som har genomförts under 2025 visar att flera verksamheter har brister, bland annat kopplat till ventilation, städning och slitage. Ett samordnat arbete pågår inom kommunkoncernen för att åtgärda brister och planera långsiktigt underhåll av förskolefastigheterna.

Vid planering av nya förskolor utreds alltid behov av friytor. I tätbebyggda områden är tillgången till lämpliga ytor begränsad, vilket gör tidig samverkan inom kommunkoncernen särskilt viktig för att säkerställa goda fysiska förutsättningar. Kontinuerlig dialog förs därför inom kommunkoncernen gällande lokalbehov.

Indikator	Värde	År	Källa	Jämförelse län/riket	Kommentar
Barn 3-5 år inskrivna i förskola, andel (%)	94 %	2024	Kolada	Länet: 94 % Riket: 95 %	
Inskrivna barn per årsarbetare i förskolan, kommunal regi, antal	5	2024	Kolada	Länet: 5 Riket: 5	
Heltidstjänster i förskolan med förskollärläggning, kommunal regi, andel (%)	36 %	2024	Kolada	Länet: 35 % Riket: 46 %	
Vårdnadshavares nöjdhet med förskolan	96,5 %	2025	Förskolans brukarenkät, Utbildningskontoret, Södertälje kommun		
Resultaten i förskolan - verksamhetens målpuppfyllelse (%)	91,6 %	2025	Förskolans journaler, Utbildningskontoret, Södertälje kommun		Gäller förskolans fyra prioriterade kunskapsområden; (1) språkutveckling, (2) lek och samspel, (3) naturvetenskap och teknik samt (4) matematik.

Mål E. Varje elev har en trygg och framgångsrik skolgång

Systematiskt kvalitetsarbete

Inom grund- och gymnasieskolan bedrivs ett omfattande systematiskt kvalitetsarbete med fokus på undervisningens kvalitet, likvärdighet och tillgänglighet. Arbetet omfattar trygghetsskapande och närvarofrämjande åtgärder samt evidensbaserade undervisningsmetoder som stärker elevernas lärande. Gymnasieskolan har under senare år fokuserat på närvarofrämjande och trygghetsskapande åtgärder för att skapa bättre förutsättningar för elevernas lärande. Insatser som har genomförts för att öka tryggheten är t ex arbetet mot diskriminering och kränkande behandling. I de fall kränkningar upptäcks sätts riktade åtgärder in kring exempelvis värdegrund, bemötande, språkbruk och regler.

Vidare har elevhälsoarbetet förbättrats genom att utveckla samverkan mellan elevhälsans professioner och lärare med undervisning och lärande i fokus. Skolorna har också haft ett särskilt fokus på elevinflytande i alla förbättringsområden, t ex i det närvarofrämjande arbetet. Ämnet svenska samt

läs- och skrivstrategier har varit prioriterat för att fler ska klara svenska/svenska som andraspråk men också för att stödja lärandet i alla ämnen och i gymnasiearbetet.

För 2025 visar uppföljningen av grund- och gymnasieskolan förbättrade resultat inom flera centrala områden. Gymnasiebehörigheten, skolnärvaron och den upplevda tryggheten har ökat jämfört med föregående år. Även andelen elever som avgått med gymnasieexamen har ökat och är den högsta sedan 2016. Resultatförbättringarna bedöms bland annat hänga samman med en ökad andel elever som är godkända i svenska och matematik samt att fler fullföljer godkänt gymnasiearbete.

Uppföljningar visar samtidigt ett tydligt samband mellan trygghet och skolframgång. I grundskolans elevenkät uppger en betydligt större andel av de elever som känner sig trygga i skolan att de också presterar väl i skolarbetet, jämfört med elever som inte upplever trygghet. Sammantaget indikerar detta att det systematiska kvalitetsarbetet, med fokus på undervisningens kvalitet, närvaro och trygghet, bidrar till positiva resultat för elevernas skolframgång.

Stödsatser

Under året har samverkansmodeller vidareutvecklats för att stärka stöd till elever och vårdnadshavare. Alla grundskolor ingår nu i samverkansteam med familjestödjare, med fokus på lågstadiet och tidigt stöd till föräldrar. Trygga relationer mellan hem och skola gör bland annat att barn får bättre stöd i skolarbete och möjlighet att fånga upp behov. Samverkansteam som arbetssätt har bidragit till ökat tillgängligt föräldrastöd med stödsamtal i fokus. För äldre elever bedrivs förebyggande arbete genom samverkan mellan skola, socialtjänst, polis och fritid samt genom strukturerade brottsförebyggande arbetssätt inom programmet "Rätt kurva". Arbetet bedöms ha gett positiva effekter under 2025, då nästan samtliga som väljer att ta hjälp av programmet haft en mycket positiv utveckling.

Arbete har även skett för att stärka placerade barns kontinuerliga skolgång genom gemensam planering mellan skola och socialtjänst. Målet är att minska skolavbrott och säkerställa att undervisningen utgår från elevens behov och förutsättningar. Extra resurser behöver prioriteras för denna målgrupp då den är extra utsatt, vilket bland annat går att se på skolresultat och närvaron i skolan. För de allra flesta barn räcker det att omfattas av ordinarie verksamhet, men för dessa barn är samverkan extra viktigt. Det är ännu för tidigt att visa på effekter av denna insats men andra kommuner som arbetat med placerade barns skolgång genom strukturerade modeller har goda erfarenheter.

Pedagogiska lärmiljöer

Skolnära och pedagogiska miljöer fungerar som komplement till skolans undervisning. Under året har fortsatt arbete skett med att stärka dessa miljöer genom upplevelsebaserade aktiviteter och stöd till undervisningen inom

naturvetenskap och teknik. Tom Tits Experiment fungerar som ett utökat klassrum där barn och unga får utforska STEM-ämnen genom interaktiva experiment, och nådde 2025 drygt 20 000 elever. Inom ramen för STEM-satsningen har även en ny matematikutställning, Mattemagiskt, tagits fram för att sänka trösklar och stärka förståelse och motivation för matematik hos en bred målgrupp. Naturskolan har också fortsatt utveckla arbetet med utomhuspedagogik till skolklasser från både grundskola och anpassad grundskola, med särskilt fokus på skolor i utsatta områden.

Säkra skolvägar

Trygga och tillgängliga vägar till skolan är en grundförutsättning för elevers närvaro, självständighet och trygghet. Fortsatt arbete har genomförts under året för att förbättra de fysiska förutsättningarna för en trygg skolgång genom planering av säkra och tillgängliga skolvägar samt genom att tidigt samordna lokalförsörjningen för skolor. Vid detaljplanering har trafikstudier och gång- och cykelanalyser genomförts, och i flera planområden har åtgärder möjliggjorts såsom nya gång- och cykelbanor, förbättrad cykelkoppling och förslag till utökade skolgårdar. Arbetet syftar till att skapa tryggare och mer tillgängliga skolmiljöer, särskilt i tätbebyggda områden där friytor är begränsade.

Konkreta åtgärder för säkra skolvägar har också genomförts med till exempel förstärkta trafiksäkerhetslösningar i form av nya övergångsställen, gångfartsområden och tydligare skyltning. Arbetet har kompletterats av årliga trafikmätningar, observationer, felanmälningsuppföljning och dialog med polis. I genomförd skolvägsenkät uppger en högre andel elever att de har en trygg och säker skolväg, vilket tyder på att genomförda insatser haft viss effekt.

Indikator	Värde	År	Källa	Jämförelse län/riket	Kommentar
Elever i årskurs 9 är behöriga till gymnasieskolans nationella yrkesprogram, vårtermin, andel (%)	86,4 %	2025	Södertälje kommun, verksamhetsstatistik (V-klass)		
Elevers genomsnittliga frånvaro i grundskola, vårtermin	11 %	2025	Södertälje kommun, verksamhetsstatistik (V-klass)		
Gymnasieskolan Avgått med examen, totalt	72,6 %	2025	Södertälje kommun, verksamhetsstatistik (V-klass)		
Elever känner sig trygga i skolan, årskurs F-3	92,1 %	2025	Elevenkät, Utbildningskontoret, Södertälje kommun		
Elever känner sig trygga i skolan, årskurs 4-6	92,5 %	2025	Elevenkät, Utbildningskontoret, Södertälje kommun		
Elever känner sig trygga i skolan, årskurs 7-9	91 %	2025	Elevenkät, Utbildningskontoret, Södertälje kommun		
Eleverna känner sig trygga i gymnasieskolan	95,4 %	2025	Elevenkät, Utbildningskontoret, Södertälje kommun		

Mål F. Varje invånare i arbetsför ålder är i sysselsättning

Nya arbetssätt

Med utgångspunkt i omställningen till en ny socialtjänstlag och kommande aktivitetskrav har kommunkoncernen under året prövat nya arbetssätt för att stärka vägarna mot arbete och studier. Arbetet har haft fokus på att ge personer som ansöker om ekonomiskt bistånd tidigt och samlat stöd, redan innan beslut om bistånd fattas. Genom tidiga samtal om individens livssituation, hinder och resurser har det varit möjligt att identifiera stödbehov i ett tidigt skede och att sätta in insatser i en mer ändamålsenlig ordning. Arbetssätten har utgått från ett helhetsperspektiv där arbetsmarknadsnära aktiviteter kombinerats med behov av stöd kopplat till exempelvis hälsa, omsorgsansvar eller utbildning. Erfarenheterna visar att tidig samordning minskar risken för att personer placeras i arbetsinriktade insatser innan de har förutsättningar att lyckas, och därmed skapar en mer hållbar grund för etablering i arbete eller studier.

Under året har även arbetssätt utvecklats för att stödja personer med funktionsnedsättning i övergången till reguljära studier och arbete. Evidensbaserade metoder har använts för att stärka individers möjligheter att fullfölja utbildning eller ta steget till anställning. Inom daglig verksamhet har ett systematiskt motivationsarbete bedrivits för att stödja

stegförflyttningar mot alternativ sysselsättning eller arbete. Många av brukarna kan ha en lång startsträcka innan de är motiverade till att prova annat arbete och behöver omfattande stöd för att våga göra en förändring. Arbetet har bidragit till ökad självständighet och personlig utveckling hos deltagarna.

Arbetsmarknadsinsatser

Kommunkoncernen har fortsatt utveckla arbetet med arbetsmarknadsinsatser för personer som står långt ifrån arbetsmarknaden. Arbetet har omfattat både tidsbegränsade anställningar och andra arbetsnära insatser som kombinerar praktiskt arbete med handledning, kompetensutveckling och utbildningsinslag. Erfarenheter från tidigare år visar att en stor andel deltagare går vidare till arbete efter avslutad insats, vilket bedöms bidra till långsiktig etablering och egen försörjning.

Kommunkoncernen har även arbetat strategiskt med att utveckla och samordna användningen av subventionerade anställningsformer. Under året har en kartläggning av arbetsmarknadsinsatser genomförts och den interna samverkan stärkts i syfte att identifiera fler möjliga OSA-anställningar inom kommunkoncernen. Arbetet syftar till att öka tillgången till arbetsnära insatser för personer som står långt ifrån arbetsmarknaden och att bättre ta tillvara kommunkoncernens samlade kapacitet i etableringsarbetet.

Praktik

Praktik har fortsatt varit en central del i kommunkoncernens arbete för att skapa vägar in i arbetslivet. Praktikplatser har erbjudits inom flera delar av kommunkoncernen, till exempel inom samhällsbyggnad, pedagogik och service, och har gett deltagare möjlighet till arbetslivserfarenhet, referenser och inblick i olika yrkesområden. För unga har feriepraktik erbjudits som en första strukturerad kontakt med arbetslivet, i syfte att stärka framtida möjligheter till arbete och studier.

För att bredda möjligheterna till praktik och arbete har kommunkoncernen även arbetat strategiskt med social hänsyn i upphandling. Genom att ställa krav i avtal har ytterligare möjligheter skapats för praktik, feriepraktik och lärlingsplatser hos upphandlade aktörer. Ett fortsatt utvecklingsarbete pågår för att öka antalet praktikplatser inom området med stort framtida kompetensbehov, såsom teknik, fastighet och cirkulära yrken.

Utbildning

Utbildning är en central faktor för etablering på arbetsmarknaden. Kommunkoncernen arbetar systematiskt för att säkerställa ett utbildningsutbud som svarar mot arbetsmarknadens behov och bidrar till långsiktig kompetensförsörjning. Under året har antalet utbildningsplatser och inriktningar inom yrkesutbildning ökat, och samverkansinsatser har möjliggjort utbildning för yrkesverksamma inom bristyrken.

Arbetet med att öka övergången från SFI till fortsatta studier har intensifierats, vilket har lett till att fler elever påbörjat

studier på grundläggande nivå. Detta bedöms stärka förutsättningarna för vidare studier på gymnasial nivå, såsom yrkesutbildningar, och därmed förbättra etableringen på arbetsmarknaden. Informationsinsatser har också genomförts för att stärka kännedomen om tillgängliga utbildningsformer för vuxna.

Under året har även rutiner vidareutvecklats för att nå unga i åldern 16–20 år som varken arbetar eller studerar. Genom effektiviserade arbetssätt har fler ungdomar kunnat identifieras och erbjudas information om tillgängliga stöd- och utbildningsinsatser. Som en följd har andelen ungdomar med okänd sysselsättning minskat.

Starkt företagsklimat

Kommunkoncernen har även en viktig roll i att skapa förutsättningar för ett starkt företagsklimat som bidrar till arbetstillfällen och sysselsättning. Under året har ett förvaltningsövergripande arbetssätt beslutats för att stärka det gemensamma arbetet för ett mer sammanhållet och effektivt företagsklimat. Arbetet har omfattat etablering av gemensamma strukturer för uppföljning, dialog och kontinuerlig verksamhetsutveckling med fokus på service, tillgänglighet och tydlighet gentemot företag.

Stadsutveckling och samhällsplanering utgör ytterligare viktiga faktorer för sysselsättning. Utveckling av bostadsområden och verksamhetsområden skapar förutsättningar för både nya och befintliga arbetsplatser. I takt med att detaljplaner vinner laga kraft kan även bygg- och anläggningssektorn gynnas, vilket bidrar till sysselsättningseffekter i kommunen.

Indikator	Värde	År	Källa	Jämförelse län/riket	Kommentar
Sysselsatta invånare 20–65 år, andel (%)	76 %	2024	Kolada	Länet: 82 % Riket: 80 % Huddinge: 80 % Botkyrka: 77 % Haninge: 81 %	Huddinge, Botkyrka och Haninge redovisas som kommuner med socioekonomiska förutsättningar som bedömts vara jämförbara med Södertälje.
Invånare 16–24 år som varken arbetar eller studerar, andel (%)	7 %	2023	Kolada	Länet: 6 % Riket: 6 %	
Långtidsarbetslösa i befolkningen, 25–65 år, andel (%)	7 %	2025	Kolada	Länet: 3 % Riket: 4 %	
Personer som arbetar året efter avslutad utbildning inom sfi, i huvudmannens skolenheter, andel (%)	67 %	2022	Kolada	Länet: 63 % Riket: 32 %	
Personer som studerar året efter avslutad utbildning inom sfi, i huvudmannens skolenheter, andel (%)	18 %	2023	Kolada	Länet: 22 % Riket: 23 %	

Målområde 3: Ett demokratiskt och jämlikt Södertälje – där människors lika värde står i centrum

Arbete med målområdet bidrar till uppfyllande av globala mål

Sammanfattning för målområdet Ett demokratiskt och jämlikt Södertälje – där människors lika värde står i centrum

Arbete med målområdet bidrar till säkerställande av mänskliga rättigheter

Barnkonventionen, exempelvis

- Art 12. Alla barn har rätt att uttrycka sin mening och få den respekterad
- Art 30. Barn som tillhör en minoritet eller ursprungsbefolkning har rätt att utöva sin kultur, religion och sitt språk

Jämställdhetspolitiken, exempelvis:

- Mål 1. En jämn fördelning av makt och inflytande

FN:s allmänna förklaring om de mänskliga rättigheterna, exempelvis:

- Art 7. Alla är lika inför lagen och är berättigade till samma skydd av lagen utan diskriminering av något slag
- Art 19. Var och en har rätt till åsiktsfrihet och yttrandefrihet
- Art 20. Var och en har rätt till frihet i fråga om fredliga möten och sammanslutningar
- Art 21. Var och en har rätt att delta i sitt lands styre

FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning, exempelvis:

- Art 29. Deltagande i det politiska och offentliga livet

Pågående arbete

Kommunen arbetar brett och samordnat för att stärka delaktighet, inflytande, tillit hos invånare, brukare och företag. Arbetet utgår från lagstiftning, demokratiska principer och mänskliga rättigheter och sker genom dialog, utvecklade arbetssätt, kompetensutveckling och förbättrad service inom både myndighetsutövning och välfärdsverksamheter. Insatserna omfattar såväl ordinarie verksamhet som riktade satsningar och bidrar till ökad tillgänglighet, bättre bemötande och en mer inkluderande kommun. För att nå full måluppfyllelse bedöms att arbetet inom målområdet fortsatt behöver utvecklas inom flera områden.

Exempel på utvecklingsområden

- Utveckla gemensamma och likvärdiga sätt för dialog och delaktighet, till exempel genom införande av en Södertäljemodell för återkommande medborgardialoger
- Fördjupa arbetet med att stärka ungas delaktighet och inflytande, med särskilt fokus på grupper som har svårare att göra sina röster hörda
- Utveckla former för samverkan inom kommunkoncernen för att skapa synergieffekter i arbetet med demokrati och jämlikhet
- Stärka arbetet mellan valen för att öka valdeltagandet
- Arbeta vidare med ett likvärdigt och tillitsfullt bemötande i kommunens verksamheter
- Utveckla tillgängliga och inkluderande fysiska miljöer som underlättar delaktighet och jämlikhet

Kommunen behöver fortsätta utveckla arbetet med demokrati, delaktighet och jämlikhet genom långsiktiga och likvärdiga arbetssätt. Det innebär att stärka formerna för dialog och delaktighet, bland annat genom återkommande medborgardialoger, samt att fördjupa arbetet med ungas inflytande, med särskilt fokus på grupper vars röster riskerar att inte höras. För att nå större genomslag behöver samverkan inom kommunkoncernen utvecklas och arbetet mellan valen stärkas för att öka valdeltagandet och för att stärka den demokratiska delaktigheten över tid.

Mål G. Varje invånare har goda möjligheter till inflytande och till att vara delaktig i samhällets utveckling

Arbetsätt

Skollagens skrivningar om delaktighet och inflytande grundar sig på Barnkonventionen, som slår fast barnets rätt att uttrycka sina åsikter i frågor som rör barnet. Sambandet mellan elevers möjlighet till delaktighet och lärande har stor betydelse för kunskapsresultat och välmående. Utbildningsverksamheterna arbetar därför långsiktigt med demokrati, inflytande och deltagande, bland annat genom undervisning i demokratiska processer, stöd till elevråd och genom kontinuerlig uppföljning av elevers upplevelse av delaktighet. Att bidra till barn och ungas kunskaper om och egna erfarenheter av demokrati och inflytande lägger en grund för demokratiskt deltagande.

Resultat från elevenkäter visar att delaktigheten i årskurs F–6 ligger på en stabil och hög nivå, och att delaktigheten i årskurs 7–9 samt gymnasieskolan har ökat under 2025. Inom gymnasieskolan har elevdelaktighet varit ett prioriterat tema under läsåret. Elevenkäten visar att arbetet har givit effekt och att eleverna i allt högre grad upplever att de får vara med och påverka undervisningen. I grundskolan analyseras indikatorer med könsuppdelning för att stärka förutsättningarna för en likvärdig och jämställd utbildning. I förskolan stärks barns inflytande genom dagliga arbetsätt som ger barn möjlighet att påverka sin vardag, miljö och sitt lärande.

Inom vuxenutbildningen har temaarbeten genomförts i samband med allmänna val för att stärka kunskap om demokrati och öka valdeltagande. Även inom Ung fritid har arbetet med delaktighet varit prioriterat, med fokus på ungdomsproducerad verksamhet som ger unga reellt inflytande över verksamhetens utformning. Arbetet med ungdomsproducerad verksamhet har lett till ökad delaktighet och ett större inflytande för barn och unga i utformningen av sin fritid.

Inom socialpsykiatri har arbetet bedrivits enligt modellen Delat beslutsfattande (SDM), som syftar till att stärka brukarens inflytande och ansvar genom att aktivt erbjuda valmöjligheter i vård- och stödprocesser. Inom äldreomsorgen och daglig verksamhet används strukturer såsom genomförandeplaner, brukarråd och systematisk uppföljning för att stärka individers inflytande över hur insatser utformas och följs upp. Arbetet har bidragit till ökad delaktighet, självständighet och upplevd trygghet för brukare.

Invånarnas möjlighet att påverka utformningen av kommunens idrotts- och motionsanläggningar har stärkts genom löpande synpunktsinhämtning via QR-koder. Bibliotekens arbete har bidragit till ökad delaktighet på jämlika villkor genom digital vägledning, flerspråkiga aktiviteter och uppsökande verksamhet. Detta är särskilt betydelsefullt för grupper som riskerar att hamna i digitalt eller språkligt utanförskap. Även inom friluftsliv, naturförvaltning och vattenvård erbjuds former för medborgardelaktighet genom dialoger, samråd och samarbete med föreningar.

Samverkan och delaktighet

För att stärka invånarnas inflytande och delaktighet bedrivs ett brett samverkansarbete inom kommunkoncernen och tillsammans med civilsamhället. Under 2025 har ett systematiskt arbete genomförts inom ramen för föreningsstöd, där dialogen med föreningslivet förstärkts genom dialogtillfällen och utbildningsinsatser. Arbetet har syftat till att stärka föreningarnas förutsättningar att bidra till delaktighet och inkludering på lokal nivå.

Den reviderade samverkansöverenskommelsen mellan kommunen och civilsamhället har implementerats under året. Inom ramen för överenskommelsen har frågor som trygghet, inkludering, utanförskap och ofrivillig ensamhet lyfts gemensamt. Samverkansmötena har bidragit till ökad dialog, fler kontaktytor och ett mer strukturerat arbetsätt samt till större transparens och ömsesidig förståelse mellan parterna. Det breda deltagandet har skapat ett gemensamt kunskapsunderlag och en ökad samsyn kring prioriterade samhällsutmaningar, vilket stärker förutsättningarna för långsiktig planering och mer träffsäkra insatser.

Kommunen har även fortsatt utveckla former för dialog med särskilda grupper. Samråden med den sverigefinska minoriteten har vidareutvecklats genom ökat kontorsövergripande deltagande, vilket stärkt både representativitet och förståelse mellan medborgare och verksamheter. Dialoger mellan representanter för elevråden i grund- och gymnasieskolan och förtroendevalda har genomförts återkommande under året. Dialogerna har gett unga möjlighet att lyfta erfarenheter och synpunkter samt bidragit till ökad kunskap om den lokala demokratin.

Ett förslag till struktur för delaktighet – Södertäljemodellen – är under framtagande. Modellen syftar till att skapa gemensamma ramar för återkommande dialoger, särskilt områdesdialoger, och bidra till likvärdighet och långsiktighet i kommunens dialogarbete. Som en del av detta arbete har förvaltningen inventerat lokaler för framtida dialoger samt undersökt hur unga vill vara delaktiga och vilka former för inflytande som är mest ändamålsenliga.

Planprocessen utgör en central arena för demokratiskt inflytande. Under 2025 har nio detaljplaner varit ute på samråd eller granskning, där invånare, företag och föreningar haft möjlighet att lämna synpunkter. Tidiga dialoger i planarbetet bedöms stärka upplevelsen av delaktighet. Under året har även flertalet medborgardialoger genomförts, bland annat kopplat till omvandlingen av Nygatan samt inom planområden som Sandviken, Björnfoten och Slussholmen.

Förslaget till Översiktsplan 2050 har varit föremål för granskning under året, med dialoger och kommunikationsinsatser riktade till bland annat näringslivet. Arbetet har varit en del av kommunens bredare demokratiutveckling och syftat till att stärka invånarnas och näringslivets inflytande i långsiktiga planeringsprocesser.

Indikator	Värde	År	Källa	Jämförelse län/ riket	Kommentar
Valdeltagande i senaste kommunvalet, regionvalet, riksdagsvalet och Europaparlamentsvalet, andel (%)	Kommun: 63 % (2022) Region: 63 % (2022) Riksdag: 72 % (2022) EU: 37 % (2025)	-	Kolada	Kommun: Län 79 %, Riket 80 % (2022) Region: Län 79 %, Riket 80 % (2022) Riksdag: Län 85 %, Riket 85 % (2022) EU: Län 56 %, Riket 53 % (2025)	Olika valår. Anges för senaste genomförda val.
Skillnad mellan valdistrikt med lägst respektive högst valdeltagande i senaste val till kommunfullmäktige, procentenheter	54 procentenheter	2022	Kolada	Länet: 35 procentenheter Riket: 65 procentenheter	Beräknat som högsta minus lägsta valdeltagande. År avser senaste kommunval.
Eleverna får vara med och påverka undervisningen, andel (%)	Åk F-3: 86,9 % Åk 4-6: 90 % Åk 7-9: 81,1 % Gymnasieskolan: 71,2 %	2025	Elevenkäterna, Utbildningskontoret, Södertälje kommun		
Kvinnor bland förtroendevalda kommunpolitiker, andel (%)	42 %	2022	Kolada	Länet: 45 % Riket: 43 %	Källa: SCB
Medborgarundersökningen - Möjlighet att delta aktivt i arbetet med att utveckla kommunen fungerar bra, andel (%)	32 %	2025	Kolada	Länet: 41 % Riket: 36 %	

Mål H. Varje invånare har förtroende för kommunen och tillit till andra

Arbetsätt

Förtroende för kommunen och tillit mellan invånare och samhällsinstitutioner är centrala förutsättningar för ett fungerande lokalsamhälle. Kommunens arbete med tillit och förtroende tar sin utgångspunkt i rättssäkerhet, likvärdigt bemötande, transparens och möjlighet till delaktighet. När invånare upplever att beslut fattas på ett tydligt, förutsägbart och respektfullt sätt stärks tilliten till kommunens verksamheter. Ökad tillit bidrar i sin tur till upplevd trygghet och till ett mer inkluderande samhälle.

Under 2025 har flera insatser genomförts och påbörjats med fokus på god och likvärdig service till invånarna. Kommunen har fortsatt utveckla sina kontaktvägar och sin kommunikation för att göra det enklare att få information, ställa frågor och komma i kontakt med rätt funktion. Genom kompetensutveckling, samverkan och nya arbetsätt har servicen blivit mer proaktiv och bättre anpassad efter invånarnas behov, bland annat med stöd av digitala lösningar och AI. Arbetet har även omfattat utveckling av extern och intern kommunikation, med fokus på tydlighet, tillgänglighet och krisberedskap.

Tillit är också en central del i omställningen till den nya socialtjänstlagen. Under året har kommunen arbetat med att sänka trösklarna till stöd och skapa enklare kontaktvägar, i syfte att fler ska våga ta kontakt i ett tidigt skede. Arbetet har omfattat ökad närvaro i bostadsområden, förbättrad tillgänglighet och stärkta möjligheter till tidiga insatser, med barnets bästa som en bärande utgångspunkt.

Inom kommunens omsorgsverksamheter pågår ett aktivt arbete för att stärka individers inflytande och delaktighet i

beslut som rör den egna situationen. Självbestämmande och möjlighet att påverka utformningen av insatser säkerställs genom anpassade och tillgängliga former utifrån individuella förutsättningar och behov. Även genomförandeplaner och strukturerad uppföljning bidrar till ökad transparens, kontinuitet och tillit i mötet mellan brukare och verksamhet.

Genom utbildning och pedagogiskt arbete i förskola och skola ges barn och unga förutsättningar att utveckla förståelse för samhällets funktioner och demokratiska processer, vilket lägger en grund för långsiktig tillit till samhällsinstitutionerna. Bemötande, delaktighet och inflytande i utbildningsverksamheterna är tillitsskapande både i undervisningen och i vardagens möten och bidrar även till att stärka mellanmänsklig tillit genom utveckling av sociala förmågor.

Samverkan och dialog

För att stärka förtroendet för kommunen har ett förvaltningsövergripande arbete inletts med fokus på dialog och samverkan med näringslivet. Under året har arbetet med NKI (Nöjd Kund Index) förstärkts genom inrättandet av ett NKI-råd och vidareutveckling av funktionen Företagslots. Företagsbesök har genomförts löpande med deltagande av både tjänstepersoner och politiker. En tydligare struktur för företagsdialog bedöms bidra till ökad öppenhet, förbättrad service och ett stärkt förtroende för kommunens myndighetsutövning. En fortsatt nära dialog med näringslivet bedöms vara central för att utveckla förtroendet över tid.

Även inom samhällsbyggnadsområdet har kommunkoncernen arbetat med dialog, vägledning och rättssäkra processer för att stärka transparens och tillit. Löpande hantering av ärenden och tydlig kommunikation i plan- och tillståndprocesser bidrar till att invånare upplever större insyn och möjlighet att förstå och påverka kommunens beslut.

Indikator	Värde	År	Källa	Jämförelse län/rikt	Kommentar
Invånare 16-84 år med avsaknad av tillit till andra, andel (%)	36 %	2024	Kolada	Länet: 30 % Riket: 30 %	Källa: Hälsa på lika villkor, Folkhälsomyndigheten
Medborgarundersökningen - Kommunens politiker upplevs arbeta för kommunens bästa, andel (%)	31 %	2025	Kolada	Länet: 48 % Riket: 42 %	
Medborgarundersökningen - Beslut som fattas i kommunen upplevs vara transparenta, andel (%)	25 %	2025	Kolada	Länet: 29 % Riket: 23 %	
Medborgarundersökningen - Kommunens verksamheter är fria från korruption, andel (%)	21 %	2025	Kolada	Länet: 46 % Riket: 41 %	
Medborgarundersökningen - Kommunens anställda upplevs arbeta för kommunens bästa, andel (%)	43 %	2025	Kolada	Länet: 57 % Riket: 53 %	

Mål I. Södertälje är en öppen och inkluderande kommun där varje invånares rättigheter tillgodoses och alla ges likvärdiga möjligheter

Inkludering

Inom kommunkoncernen pågår ett samlat arbete för att stärka inkludering. Insatser har riktats för att nå grupper med särskilda behov av stöd till egen försörjning och etablering, vilket bidrar till minskad ojämlikhet. Arbetet omfattar både sociala insatser och utveckling av grundläggande samhällsinfrastruktur, såsom bostäder, energi, återvinning, fastigheter och logistik, för att skapa stabila, trygga och hållbara vardagsmiljöer.

Bemötande och rättighetsperspektiv

Inom kommunkoncernen har arbetet med att stärka kompetensen kring HBTQI-perspektivet fortsatt under året. Utbildningsinsatser med fokus på normmedvetenhet och bemötande har genomförts inom omsorgsverksamheterna, vilket har bidragit till ökad kunskap och förståelse bland medarbetare i mötet med äldre HBTQI-personer. Arbetet

har också skapat bättre förutsättningar för att identifiera och förebygga diskriminering, vilket stärker både brukarnas upplevelse av trygghet och verksamheternas värdegrund.

Inom vuxenutbildningen bedrivs ett långsiktigt arbete för att främja likabehandling, jämlikhet och respekt för mänskliga rättigheter. Likabehandlingsperspektivet genomsyrar undervisningen och syftar till att stärka vuxnas kunskap om demokratiska värderingar, normer, diskriminering och trygghet. Verksamheten har ett tydligt demokratiskt uppdrag som bidrar till både kunskapsmässig och social utveckling samt till livslångt lärande.

Även inom kommunens planerings- och samhällsbyggnadsprocesser integreras jämlikhets- och tillgänglighetsperspektiv tidigt genom förprojektering och planering av både bebyggelse och allmänna platser. I detta arbete beaktas användbarhet, tillgänglighet, omställbarhet och multifunktionalitet, liksom olika gruppers möjligheter till delaktighet. Medborgardialoger och möjlighet att ta del av planhandlingar bidrar till ökad insyn, stärkt yttrandefrihet och mer likvärdiga möjligheter att påverka kommunens utveckling.

Indikator	Värde	År	Källa	Jämförelse län/riket	Kommentar
Invånare 16-84 år som utsatts för kränkande behandling eller bemötande, andel (%)	24 %	2024	Kolada	Länet: 18 % Riket: 19 %	Källa: Hälsa på lika villkor, Folkhälsomyndigheten
Medborgarundersökningen - Bra bemötande vid kontakt med tjänsteperson i kommunen, andel (%)	83 %	2025	Kolada	Länet: 82 % Riket: 83 %	
Medborgarundersökningen - Kommunens arbete för att förbättra integration och delaktighet i samhället fungerar bra, andel (%)	26 %	2025	Kolada	Länet: 32 % Riket: 31 %	
Medborgarundersökningen - Kommunens arbete för att öka toleransen för människors olikheter fungerar bra, andel (%)	33 %	2025	Kolada	Länet: 36 % Riket: 35 %	
Medborgarundersökningen - Kommunens arbete för att minska diskrimineringen fungerar bra, andel (%)	30 %	2025	Kolada	Länet: 36 % Riket: 34 %	

Målområde 4: En plats för livskvalitet – goda livsmiljöer att växa i

Arbete med målområdet bidrar till uppfyllande av globala mål

Sammanfattning för målområdet En plats för livskvalitet – goda livsmiljöer att växa i

Arbete med målområdet bidrar till säkerställande av mänskliga rättigheter

Barnkonventionen, exempelvis:

- Art 27. Barns rätt till skälig levnadsstandard

FN:s allmänna förklaring om de mänskliga rättigheterna, exempelvis:

- Art 26. Var och en har rätt till en levnadsstandard tillräcklig för den egna och familjens hälsa och välbefinnande
- Art 27. Var och en har rätt att fritt delta i samhällets kulturella liv

FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning, exempelvis:

- Art 9. Tillgänglighet

Pågående arbete

Under året har kommunkoncernen fortsatt att stärka arbetet med goda livsmiljöer. Genom samordnade insatser inom samhällsplanering, bostadsförsörjning och utveckling av närmiljöer främjas trygga, jämlika och kvalitativa livsmiljöer. Insatser för att stärka individers möjligheter till bostad har fortsatt att utvecklas, bland annat genom implementering av evidensbaserade metoder som syftar till att skapa stabila boendeförutsättningar för personer med komplexa behov. Samtidigt har tillsyn och uppföljning av inomhusmiljön i bostäder prioriterats inom ramen för arbetet att minska hälsorelaterade besvär och förebygga socioekonomiska skillnader i boendemiljö och hälsa. För att nå full måluppfyllelse bedöms att arbetet inom målområdet fortsatt behöver utvecklas inom flera områden.

Exempel på utvecklingsområden

- Vidareutveckla samordnade och förebyggande insatser för goda och jämlika boendeförhållanden, med särskilt fokus på utsatta områden, bostadsbrist och grupper som riskerar att hamna i utanförskap
- Förstärka och vidareutveckla bostadsnära miljöer, med fokus på tillgänglighet, social samvaro, service, grönområden och attraktiva offentliga rum
- Utveckla arbetssätt för tidig upptäckt av brister i boende och livsmiljöer, inklusive långsiktig planering av renoveringar och upprustning av inne- och utemiljöer
- Fortsätta arbetet med långsiktig utveckling av utomhusmiljöer, exempelvis genom att integrera kulturhistoriska värden och grönstruktur i samhällsplaneringen, i både stads- och landsbygdsområden

De utvecklingsområden som lyfts ovan är centrala för att långsiktigt stärka invånarnas boendeförhållanden och skapa goda och jämlika närmiljöer. Södertälje kommun har fortsatt utmaningar kopplade till boendesituation och jämlika boendeförhållanden, vilket bland annat syns i en högre trångboddhet än både länet och riket. Detta får särskilt stora konsekvenser för barn och ungas uppväxtvillkor. Genom att stärka boendeförhållanden, bostadsnära miljöer, sociala mötesplatser och grönområden, samt arbeta mer systematiskt med tidig upptäckt av brister och långsiktig planering av renoveringar och upprustning av inne- och utemiljöer, kan kommunen skapa mer trygga, hälsofrämjande och hållbara boende- och livsmiljöer. Genom att fortsätta utveckla hur kulturhistoriska värden och grönstruktur tas tillvara i samhällsplaneringen stärks tillgänglighet, rekreativa miljöer och social sammanhållning i både stads- och landsbygdsområden.

Mål J. Varje invånare har goda boendeförhållanden

Förebyggande arbete och kunskap

För att stärka kunskap och förebyggande arbete har kommunen utformat en kontinuerligt uppdaterad boendeguide, som stöd för både medarbetare och invånare. Under 2025 genomförde kommunen riktade verksamhetsbesök för att informera klienter om skillnaderna mellan sociala kontrakt, jourlägenheter och vilka egna åtgärder som kan förbättra den enskildes boendesituation. Dessa insatser syftar till att öka förståelsen för boendesystemet och stärka individens möjligheter att påverka sin egen situation.

Genom metodstödet "Alla behöver ett hem" har kommunkoncernen fördjupat kunskapen om hur socialtjänst och samhällsbyggnad kan samverka i arbetet mot hemlöshet. Den nya socialtjänstlagen betonar dessutom vikten av att socialtjänsten ska vara aktiv part i samhällsplaneringen. Samverkan mellan socialkontoret och samhällsbyggnadskontoret har under 2025 intensifierats, som en del av arbetet med metodstödet. Detta har bidragit med konkreta verktyg för att utveckla gemensamma processer och stärka det strategiska arbetet framåt.

Arbetsätt och stödinsatser

Som en del i arbetet med att motverka vräkningar erbjuder kommunen boendestöd. Boendestöd syftar till att ge den enskilda stöd i flera livsområden för att öka den enskildes självständighet och förmåga. Stödet kan erbjudas i den enskildes bostad eller på annan plats utefter behovet och beröra många olika typer av problematik vilket utgör en central och tidigt förebyggande insats, och i förlängningen bidrar till en mer hållbar boendesituation.

Kommunkoncernen arbetar sedan två år tillbaka enligt arbetssättet "Bostad först". Projektet startade för målgruppen med skadligt bruk och beroende, men har under 2025 utökats till att även omfatta personer inom socialpsykiatri. Genom modellen erbjuder kommunen lägenheter till personer som står längst ifrån bostadsmarknaden med komplexa behov. Grundprincipen i Bostad först är att den enskilde får ett eget boende utan krav på drogfrihet eller deltagande i andra insatser. Boendet blir i stället en stabil grund för att andra delar av livet ska kunna fungera. Insatsen utgör ett integrerat stödprogram, utformat för att tillgodose individens specifika behov. Kommunen har följt upp effekterna av Bostad först genom mätningar om hur många som lyckats behålla sitt boende efter avslutad insats. Resultaten från projektets två år visar att 90 procent av deltagarna har kvar sitt boende. Mot bakgrund av de goda resultaten kommer Bostad först att övergå till ordinarie verksamhet, vilket innebär att fler personer som uppfyller kriterierna kommer att kunna ansöka om insatsen.

Verksamheter har under året fortsatt sitt kontinuerliga trygghetsarbete, genom att erbjuda återkommande forum för dialog samt individuella samtal utifrån brukarnas behov. Dessa insatser syftar till att stärka trygghet, delaktighet och tillgång till information i och utanför bostaden. Brukarundersökningen visar positiva resultat för gruppboende och personlig assistans samt stabila nivåer över 80 % för boendestöd och daglig verksamhet. Insatserna har bidragit till att fler brukare upplever trygghet i sin bostad och i närmiljön samt känner till vart de kan vända sig vid behov av stöd. Samtidigt visar resultaten att vissa grupper, särskilt kvinnor inom servicebostäder, upplever otrygghet kopplad till personal, vilket kräver fortsatt arbete med riktade åtgärder.

Bostadsförsörjning och inomhusmiljö

För att skapa mer kostnadseffektiva och hållbara bostadslösningar arbetar kommunkoncernen med att tillämpa cirkulära principer i både nyproduktion och omvandling av befintlig bebyggelse. Detta kan sänka kostnaderna och därmed förbättra möjligheterna för hushåll med lägre inkomster att etablera sig på bostadsmarknaden. Flera pågående planprojekt inkluderar därför analyser av hur cirkulära lösningar kan tillämpas i framtida bebyggelse och i utvecklingen av nya bostadsområden, exempelvis i Luna.

Kommunkoncernen har under året arbetat aktivt med tillsyn av inomhusmiljö i bostäder, som ett fortsatt prioriterat område inom det ordinarie tillsynsuppdraget. Genom planerad bostadstillsyn, krav på fungerande egenkontroll hos fastighetsägare samt handläggning av inkomna klagomål säkerställs att brister i inomhusmiljön identifieras och åtgärdas. Arbetet syftar till att tidigt upptäcka problem och möjliggöra snabba insatser som förbättrar boendemiljön för de boende.

Indikator	Värde	År	Källa	Jämförelse län/riket	Kommentar
Trångboddhet i flerbostadshus, enligt norm 2, andel (%)	22 %	2024	Kolada	Länet: 17 % Riket: 15 % Huddinge: 23 % Botkyrka: 27 % Haninge: 24 %	Huddinge, Botkyrka och Haninge redovisas som kommuner med socioekonomiska förutsättningar som bedömts vara jämförbara med Södertälje.
Bostäder totalt, antal/1000 inv	437	2024	Kolada	Länet: 441 Riket: 497	
Verkställda vräkningar/avhyssningar som berör barn/100 000 inv	23	2025	Kolada	Länet: 8 Riket: 8	
Hushåll som innehåller minst en person som flyttat, dvs bytt folkbokföringsadress, minst en gång om året under de senaste tre åren, andel (%)	1,8 %	2023	Boverket	Länet: 1,9 % Riket: 1,7 %	
Balans för olika grupper på bostadsmarknaden i kommunen (2 = överskott) (1 = balans) (0 = underskott)	Nyanlända: 1 (2025) Ungdomar: 0 (2025) Studenter: 2 (2024) Utbud av särskilt boende för äldre: 0 (2025) Personer med funktionsnedsättning som behöver särskilt boende: 0 (2025)	-	Kolada	Länet Nyanlända: 0 (2025) Ungdomar: 0 (2025) Studenter: 0 (2025) Utbud av särskilt boende för äldre: 1 (2025) Personer med funktionsnedsättning som behöver särskilt boende: 0 (2025)	Underlaget kommer från Boverkets bostadsmarknadsenkät

Mål K. Varje invånare lever i en god närmiljö

Samhällsplanering och gestaltning

Under året har kommunkoncernen genomfört flertalet insatser som sammantaget stärker en god närmiljö. Bland annat har arbete skett för att värna och utveckla kulturhistoriska miljöer genom intern samverkan i samhällsplaneringen. Genom att integrera kulturmiljöperspektiv i detaljplanering, bygglovsprocesser och strategiska utvecklingsinsatser säkerställs att kulturhistoriska kvaliteter bevaras och stärks som en del av kommunens långsiktiga utveckling.

Inom detaljplaneringen både utreds och säkerställs exempelvis närhet till bibliotek, samhällsservice, kultur, idrott och natur. Planeringen prioriterar även bostäder i kollektivtrafiknära lägen för att främja hållbart resande. Förprojektteringar har tagits fram för att garantera att allmänna platser utformas med hög användbarhet, tillgänglighet, multifunktionalitet och omställbarhet.

Utveckling av närmiljöer

Tillgänglighet har säkerställts i nya och ombyggda miljöer för att alla invånare ska kunna delta i samhällslivet. Som en del av detta arbete har flera konkreta åtgärder genomförts under året. Bland annat har en ny lekplats anlagts vid Järna torg, lekplatsen på Kummelvägen har helrenoverats och gemensamhetsodlingen i Brunnsäng har utökats. Fyra nya aktivitetsytor har skapats för att främja rörelse och sociala möten, och sex av åtta fontäner i Södertälje centrum har renoverats för att stärka trivsel och attraktivitet i stadsmiljön.

Parallellt har kommunen arbetat för att stärka natur- och friluftslivets förutsättningar genom naturvårdande åtgärder såsom biotopvård, insatser för hotade arter och inventering av invasiva arter. I naturreservaten har fokus legat på att bevara naturvärden och att öka den fysiska och informativa tillgängligheten för besökare.

Under 2025 genomfördes en förstudie i Järna avseende en ny bro över Moraån samt anslutande gång- och cykelväg. Syftet med förstudien är att förbättra tillgängligheten för boende i området, möjliggöra enklare passage till närliggande rekreativmiljöer samt stärka sammanlänknings mellan befintliga stråk. Arbetet utgör ett första steg i att utveckla ett mer sammanhållet och hållbart lokalt trafik- och rekreationsnät.

Kommunkoncernen bedriver även ett kontinuerligt och systematiskt arbete för att utveckla tillgängliga, säkra och fungerande trafik- och utemiljöer. Arbetet har särskilt fokus på oskyddade trafikanter och på att stärka framkomligheten för gång-, cykel- och kollektivtrafik. Som en del av drift- och underhållsarbetet har möjligheten för invånare att rapportera brister i offentliga miljöer vidareutvecklats, vilket bidrar till snabbare åtgärder och en mer välfungerande närmiljö.

Vidare har två nya familjecentraler etablerats i Geneta och Hovsjö och ett nytt vård- och omsorgsboende byggs i stadsdelen Lina, vilket stärker möjligheterna att möta det ökade behovet av platser i området. När viktiga samhällsnära funktioner finns nära bostadsområden ökar tillgängligheten och bidrar till mer sammanhållna, trygga och stödjande omgivningsmiljöer för invånarna.

Indikator	Värde	År	Källa	Jämförelse län/rikt	Kommentar
Bostäder som ligger högst 1 375 m från bibliotek, samhällsservice och kultur, andel (%)	42,7 %	2025	Samhällsbyggnadskontoret, Södertälje kommun		
Medborgarundersökningen - Bra tillgång till kommunal service utanför kommunens centralort, andel (%)	84 %	2025	Kolada	Länet: 83 % Riket: 80 %	
Befolkning, inom tätort, i kollektivtrafiknära läge, andel (%)	94 %	2023	Kolada	Länet: 92 % Riket: 90 %	
Befolkning, utanför tätort, i kollektivtrafiknära läge, andel (%)	31 %	2023	Kolada	Länet: 54 % Riket: 22 %	

Målområde 5:

Ett välmående Södertälje – god och jämlik hälsa genom livet

Arbete med målområdet bidrar till uppfyllande av globala mål

Sammanfattning för målområdet Ett välmående Södertälje – god och jämlik hälsa genom livet

Arbete med målområdet bidrar till säkerställande av mänskliga rättigheter

Barnkonventionen, exempelvis:

- Art 6. Barns rätt till liv, överlevnad och utveckling
- Art 24. Barns rätt till hälsa och sjukvård
- Art 31. Barns rätt till lek, vila och fritid
- Art 33. Skydd mot narkotika

FN:s allmänna förklaring om de mänskliga rättigheterna, exempelvis:

- Art 26. Var och en har rätt till en levnadsstandard tillräcklig för den egna och familjens hälsa och välbefinnande

Jämställdhetspolitiken, exempelvis:

- Mål 5. Jämställd hälsa

Pågående arbete

Under året har kommunkoncernen fortsatt att stärka det förebyggande och hälsofrämjande arbetet för att skapa goda och jämlika förutsättningar för invånarnas hälsa och välmående genom livet. Arbetet har omfattat insatser inom ordinarie verksamheter riktade till flera målgrupper, såsom förbättrade livsvillkor för äldre, utvecklade stödformer och kompetenshöjande insatser för medarbetare inom individnära verksamheter. Satsningar på fysisk aktivitet, social gemenskap och inkluderande miljöer har bidragit till att främja både fysisk och psykisk hälsa. Gemensamma struk-

turer, stärkt samverkan och ett ökat fokus på tidiga insatser har förbättrat förutsättningarna för att identifiera behov och erbjuda samordnat stöd. För att nå full måluppfyllelse bedöms att arbetet inom målområdet fortsatt behöver utvecklas inom flera områden.

Exempel på utvecklingsområden

- Vidareutveckla tidiga och förebyggande insatser för tidig upptäckt och snabbare stöd
- Utveckla tillgängliga och behovsanpassade stödformer för målgrupper som riskerar utanförskap, exempelvis äldre och personer med funktionsnedsättning
- Fortsätta främja fysisk aktivitet genom trygga, tillgängliga och rörelsefrämjande miljöer
- Fortsätta med kompetenshöjande insatser för medarbetare inom individnära verksamheter
- Stärka intern samverkan för tidig upptäckt av risker kopplat till ANDTS
- Fortsätta utveckla arbetet inom suicidprevention och psykisk hälsa
- Fördjupa det kunskapsbaserade arbetet kring barns psykiska hälsa och sociala miljöer

De utvecklingsområden som lyfts ovan är centrala för att stärka de faktorer som påverkar hälsa och välmående i Södertälje. Indikatorer visar fortsatt på utmaningar inom fysisk aktivitet, ensamhet och psykisk ohälsa. Dessa utmaningar är centrala att hantera för att motverka ojämlika livsvillkor och stärka förutsättningarna för grupper med ökad sårbarhet, såsom barn och unga, äldre samt personer med funktionsnedsättning. För att möta dessa utmaningar behöver tidiga och förebyggande insatser vidareutvecklas, liksom tillgängliga och behovsanpassade stödformer för

målgrupper som riskerar att hamna utanför ordinarie strukturer. Det finns även ett behov av att fortsätta utveckla trygga, tillgängliga och rörelsefrämjande miljöer som stärker förutsättningarna för fysisk aktivitet i vardagen.

Vidare finns ett fortsatt behov inom kommunkoncernen att stärka och utveckla det suicidpreventiva arbetet, bland annat genom förbättrad samverkan, utvecklat stöd till anhöriga, uppdaterat stödmaterial i skolor och mer riktade insatser mot ensamhet. På motsvarande sätt behöver arbetet inom ANDTS utvecklas vidare genom fördjupad samverkan, tidig upptäckt och mer samordnade förebyggande insatser. En stärkt samverkan inom kommunkoncernen är viktigt för att tidigt identifiera risker och säkerställa att stöd når fram i tid.

Skadligt bruk och beroende förekommer ofta i kombination med psykisk ohälsa och annan social utsatthet, vilket också ökar behovet av samordning mellan verksamheter. Mot denna bakgrund behöver arbetet inom ANDTS fortsätta utvecklas genom en kombination av riktade insatser för personer i riskzon och universella insatser som når bredare målgrupper, särskilt i miljöer där barn och unga vistas, samt genom fortsatt metodutveckling av kunskapsbaserade arbetsätt.

Mål L. Varje invånare har goda förutsättningar för hälsa och välmående

Stöd och tidiga insatser

Kommunkoncernen har under året vidareutvecklat öppna och lågtröskelbaserade stödformer såsom mötesplatser och studiecirkel, som stärker social gemenskap, återhämtning och delaktighet. Genom strukturerade gruppinsatser och förstärkt stöd, särskilt för äldre personer med långvarigt utanförskap, skapas förutsättningar för att förebygga ohälsa i övergången till pensionsålder. Dessa insatser bidrar till att minska risken för isolering och försämrad hälsa när formella stödstrukturer förändras eller upphör.

Tillgängligheten till stödinsatser har också ökat genom fler icke behovsprövade insatser. Detta har skapat förutsättningar för tidigare stöd och bredare grupper att ta del av hälsofrämjande aktiviteter utan formellt beslut. Fortsättningsvis kommer arbetet om icke behovsprövande insatser utökas, som en del i omställningen till den nya socialtjänstlagen.

Som ett led i arbetet med att utveckla hälsofrämjande och tillgängliga mötesituationer har kommunen under året prövat nya arbetssätt inom individnära verksamheter. I vissa sammanhang har metoder använts som syftar till att skapa lugnare och mer balanserade möten, vilket har bidragit till ökat välbefinnande och minskad stress hos personer i kontakt med verksamheterna.

För äldre och personer med funktionsnedsättning har särskilt fokus legat på att stärka hälsofrämjande livsvillkor genom ökad fysisk aktivitet, delaktighet och tillgänglighet i vardagen. Inom hemtjänst och daglig verksamhet har nya arbetssätt utvecklats, bland annat genom motivationsstöd och visuella uppföljningsverktyg som bidragit till ökat deltagande.

Ett fortsatt viktigt område har varit att förbättra grundläggande livsvillkor med koppling till hälsa. Arbetet med nutrition och måltider för äldre har vidareutvecklats genom förändrade rutiner som minskar nattfastan och stärker förutsättningarna för god sömn, ökad energi och minskad risk för undernäring. Inom livsmedelsområdet har tillsyn och uppföljning fortsatt att bidra till att minska risken för matrelaterad ohälsa och säkerställa ett grundläggande konsumentskydd.

Den fysiska miljön har haft en central roll i det hälsofrämjande arbetet. I kommunens planering beaktas närhet till grönområden, rekreation, service och kultur för att skapa jämlika förutsättningar till fysisk aktivitet och social samvaro. Under året har arbete bedrivits för att stärka tillgången till trygga och rörelsefrämjande miljöer, både genom fysisk planering och genom utveckling av idrotts- och fritidsmiljöer som gör det lättare att vara fysiskt aktiv i vardagen.

Fysisk aktivitet

Under 2025 genomfördes idrottsåret, en långsiktig satsning för att stärka förutsättningarna för fysisk aktivitet och rörelseglädje genom hela livet. Arbetet har utgått från ett rättighetsbaserat perspektiv med fokus på jämlikhet, delaktighet och tillgänglighet, där särskild hänsyn tagits till grupper som ofta har sämre tillgång till organiserad idrott och rörelse.

Inom ramen för idrottsåret har insatser genomförts för att utveckla trygga, tillgängliga och välfungerande miljöer för idrott och rörelse. Det har bland annat handlat om investeringar i anläggningar, förbättrad skötsel och tillgänglighetsanpassningar, i syfte att sänka trösklar och möjliggöra delaktighet för fler invånare oavsett ålder eller individuella förutsättningar. Arbetet under 2025 lägger även en grund för fortsatt utveckling, där flera insatser färdigställs under kommande år och förväntas bidra till ökad aktivitetsnivå och förbättrad folkhälsa på längre sikt.

Idrottsåret har även bidragit till att stärka förutsättningarna för spontanidrott och rörelse i vardagen, särskilt i bostadsnära miljöer. Detta är av särskild betydelse för barn och unga som annars har begränsad kontakt med organiserad idrott. Möjligheten till fysisk aktivitet utan krav på medlemskap, utrustning eller fasta tider bidrar till mer jämlika förutsättningar för rörelse och har även en positiv inverkan på psykiskt välbefinnande.

Barn och ungas hälsa

Barns och ungas hälsa har varit ett prioriterat område under året. Arbetet har omfattat hälsofrämjande och förebyggande insatser i förskola och skola, med fokus på tidig upptäckt, trygga sociala miljöer och stärkt samverkan med vårdnadshavare. Genom att kombinera insatser riktade till barn med föräldrastöd och kompetenshöjande insatser för personal stärks skyddsfaktorer som har betydelse för både hälsa och lärande. Som en del i detta arbete har kommunen bland annat arbetat med satsningar som En frisk skolstart. Programmet syftar till att förebygga övervikt och obesitas och har visat positiva effekter när både barn och vårdnadshavare involveras. Vidare har en psykolog med inriktning förskola anställts för att tillföra kompetens till barnhälsoteamen och förskolornas arbete. Att tillföra psykologiskt perspektiv till förskolornas barnhälsoarbete förstärker det tvärprofessionella arbetet på förskolorna.

Under året har kommunen fortsatt att utveckla samverkan med regionen kring barn och unga i behov av stöd. Inom ramen för denna samverkan har särskilt fokus lagts på barn och unga med intellektuell funktionsnedsättning, med målsättningen att säkerställa sammanhängande stöd inom både lärande och hälsa. Samverkan med regionens första linje verksamheter har även varit ett viktigt komplement för att erbjuda tidiga insatser vid mild till måttlig psykisk ohälsa hos barn, unga och deras vårdnadshavare.

Suicidprevention

Inom ramen för det suicidpreventiva arbetet har kommunkoncernen genomfört kompetenshöjande insatser till medarbetare, exempelvis Första hjälpen i psykisk hälsa, Psyk E bas och Våga fråga. Kommunkoncernen har utarbetat och infört rutiner samt riktlinjer i enlighet med aktuella nationella kunskapsunderlag. Verksamheterna följer lokalt fastställda rutiner och handlingsplaner för suicidprevention. Det finns dokumenterade rutiner för bemötande av varje individ, och det är målsättningen att genomföra en riskanalys för varje individ för att bland annat identifiera självskadebeteende.

Arbetet har bedrivits både genom interna processer och i samverkan med externa aktörer. Exempelvis har Aktivitetscenter, förebyggande enheten, boendestöd för äldre och Socialpsykiatriska rehabiliteringsenheten utvecklat arbetsätt genom Trygga övergångar, där Riksförbundet för social och mental hälsa (RSMH), har varit delaktiga i processen. Kommunen deltar även i ett forskningsprojekt tillsammans med Karolinska institutet och Nationellt centrum för suicidprevention med syfte att stärka skyddet mot suicid och suicidförsök på Mälaren. I samband med brorenoveringar ses suicidskyddet över, vilket bedöms bidra till minskat antal suicidförsök.

Indikator	Värde	År	Källa	Jämförelse län/riket	Kommentar
Invånare med bra självskattat hälsotillstånd, andel (%)	68 % (K 66 %, M 69 %)	2024	Kolada	Länet: 74 % (K 70 %, M 73 %) Riket: 71 % (K 69 %, M 73 %)	
Andel som är fysiskt aktiva minst 150 minuter per vecka, andel (%)	52 % (K 48 %, M 54 %)	2024	Kolada	Länet: 66 % (K 63 %, M 67 %) Riket: 66 % (K 65 %, M 68 %)	
Kvinnor och män som lider av psykisk ohälsa, andel (%)	26 % (K 29 %, M 23 %)	2021	Folkhälsokollen	Länet: 24 % (K 28 %, M 21 %)	
Kvinnor och män som uppger att de besväras av ensamhet, andel (%)	22 % (K 24 %, M 20 %)	2021	Folkhälsokollen	Länet: 19 % (K 21 %, M 20 %)	
Grad av god psykisk hälsa, index 0-100, åk 9, flickor och pojkar	Flickor: 47 Pojkar: 66	2024	Stockholmsenkäten	Stadsövergripande Flickor: 46 Pojkar: 63	

Mål M. Ett Södertälje fritt från skadligt bruk och beroende

Tillsyn och minskad tillgänglighet

Inom ramen för kommunens ANDTS-arbete har kommunkoncernen bedrivit ett systematiskt arbete med tillståndsgivning och kontinuerlig tillsyn. Arbetet har genomförts i nära samverkan med polisen och har haft tydligt fokus på både yttre och inre tillsyn av serveringsställen samt försäljningsställen för alkohol och tobak. Tillsynsarbetet har utvecklats med ett förebyggande perspektiv och kombinerats med vägledande stöd och utbildningsinsatser till tillståndshavare och sökande.

Kommunens arbetssätt har även uppmärksammats utanför kommunkoncernen, vilket lett till att andra kommuner genomfört studiebesök för att ta del av erfarenheter kring tillsyn och förebyggande arbete, bland annat kopplat till festvåningar.

Som en del i det fortsatta utvecklingsarbetet för att begränsa riskmiljöer har det genomförts en kartläggning av narkotikaproblematik i och kring serveringsmiljöer, som grund för kommande insatser inom ramen för Krogar mot knark. Ett ytterligare led i arbetet för att begränsa riskmiljöer är att minska förekomsten av öppen narkotikaförsäljning. Inom ramen för regional samverkan följs utvecklingen av så kallade öppna drogscener årligen. Under 2025 har en positiv förflyttning noterats i Södertälje genom att antalet platser med öppen narkotikaförsäljning har minskat.

Inom ramen för arbetet har uppföljningsmetodik för öppna drogscener vidareutvecklats, vilket har stärkt kommunens kunskap om omfattning och lokala utmaningar jämfört med tidigare kartläggningar. Samtidigt visar uppföljningen att problematiken är fortsatt koncentrerad till vissa miljöer, vilket understryker behovet av fortsatt utveckling av förebyggande och samordnade insatser framåt.

Förebyggande arbete bland barn och unga

I skolan integreras ANDTS-frågor som en naturlig del av det hälsofrämjande och förebyggande uppdraget. Arbetet är förankrat i läroplanerna och bedrivs ämnesövergripande, vilket säkerställer att barn och unga kontinuerligt får åldersanpassad kunskap om risker kopplade till ANDTS. Uppföljning sker genom elevhälsoenkäter, där resultaten används som underlag för tidig dialog och vid behov riktade insatser.

För att ytterligare stärka det förebyggande arbetet har fokus lagts på föräldrastödjande insatser inom ANDTS. Föräldraskapsstöd spelar en viktig roll för att stärka skyddsfaktorer och förebygga tidig debut, särskilt i familjer där det finns riskbruk eller annan ANDTS-relaterad problematik.

Kunskaphöjande insatser har även genomförts för medarbetare inom kommunkoncernen. Bland annat har verksamheter deltagit i workshops kopplade till nationella kunskapsstöd om att växa upp i familjer där alkohol eller andra droger förekommer, vilket har bidragit till ökad kunskap och stärkt tidig upptäckt.

Tidiga och frivilliga insatser

Under 2025 har arbetet inom missbruks- och beroendeområdet fortsatt att utvecklas med ökat fokus på tidiga och frivilliga insatser. Trots att antalet anmälningar enligt LVM (Lag av vård om missbrukare i vissa fall) har ökat har antalet LVM-placeringar minskat, vilket innebär att kommunen i högre utsträckning har kunnat möta behov genom frivilligt stöd.

I praktiken har detta inneburit att fler personer erbjudits och tackat ja till stöd i ett tidigt skede, exempelvis genom motiverande samtal, öppenvårdsinsatser samt samordnade och flexibla stödformer i samverkan mellan socialtjänst, boendestöd och hälso- och sjukvård. Detta bidrar till minskat lidande för individen och minskar behovet av mer ingripande insatser.

Kommunkoncernen har under året även utvecklat rutiner för boendepacering till personer med funktionsnedsättning. I dessa rutiner beaktas risk för skadligt bruk, genom att i vissa fall undvika placering i centrala delar av kommunen i syfte att minska tillgängligheten till ANDTS.

Indikator	Värde	År	Källa	Jämförelse län/ riket	Kommentar
Exponering för tobaksrök vid 8 månaders ålder, andel (%)	10 %	2024	Folkhälsokollen	Länet: 4 %	
Kvinnor och män med riskabla spelvanor, andel (%)	5 % (K 1 %, M 7 %)	2024	Folkhälsomyndigheten	Länet: 4 % (K 1 %, M 6 %) Riket: 3 % (K 1 %, M 6 %)	
Invånare 16-84 år som röker dagligen, andel (%)	11 % (K 10 %, M 12 %)	2024	Kolada	Länet: 6 % (K 7 %, M 6 %) Riket: 6 % (K 6 %, M 5 %)	
Invånare 16-84 år med riskabla alkoholvanor, andel (%)	12 % (K 8 %, M 15 %)	2024	Kolada	Länet: 16 % (K 15 %, M 18 %) Riket: 16 % (K 13 %, M 18 %)	
Elever som röker/snuser åk 9, andel (%)	Pojkar: 12 % Flickor: 18 %	2024	Stockholmsenkäten	Stadsövergripande Pojkar: 8 % Flickor: 9 %	
Elever som röker/snuser Gy2, andel (%)	Pojkar: 31 % Flickor: 21 %	2024	Stockholmsenkäten	Stadsövergripande Pojkar: 19 % Flickor: 15 %	
Elever som satsat spel på pengar åk 9, andel (%)	Pojkar: 26 % Flickor: 6 %	2024	Stockholmsenkäten	Stadsövergripande Pojkar: 29 % Flickor: 6 %	
Elever som satsat spel på pengar Gy2, andel (%)	Pojkar: 34 % Flickor: 3 %	2024	Stockholmsenkäten	Stadsövergripande Pojkar: 36 % Flickor: 4 %	

Målområde 6:

Ett tryggt Södertälje – fritt från våld

Arbete med målområdet bidrar till uppfyllande av globala mål

Sammanfattning för målområdet Ett tryggt Södertälje – fritt från våld

Arbete med målområdet bidrar till säkerställande av följande mänskliga rättigheter

Barnkonventionen, exempelvis:

- Art 6. Barn har rätt till liv och utveckling
- Art 19. Skydd mot övergrepp

FN:s allmänna förklaring om de mänskliga rättigheterna, exempelvis:

- Art 3. Var och en har rätt till liv, frihet och personlig säkerhet
- Art 22. Var och en har rätt till social trygghet

Jämställdhetspolitiken, exempelvis:

- Mål 6. Stopp för mäns våld mot kvinnor

Pågående arbete

Under året har kommunen fortsatt att arbeta brett med insatser som syftar till att stärka tryggheten i boende- och närmiljöer samt minska våld och otrygghet. Arbetet har omfattat både trygghetsskapande åtgärder i den fysiska miljön, ökad närvaro och samverkan i lokalsamhället samt förebyggande, upptäckande och stödjande insatser kopplade till våld i nära relationer. Parallellt har ett mer kunskapsbaserat arbetssätt utvecklats genom gemensamma lägesbilder, trygghetsmätningar och kompetenshöjande insatser, i syfte att bättre förstå orsaker till otrygghet och våldsutsatthet och därigenom kunna rikta insatser mer träffsäkert. För att nå full måluppfyllelse bedöms att arbetet inom målområdet fortsatt behöver utvecklas inom flera områden.

Exempel på utvecklingsområden

- Fortsätta utveckla ett brett och långsiktigt förebyggande arbete som adresserar bakomliggande risk- och skyddsfaktorer
- Fördjupa kunskapen om orsaker till upplevd trygghet i olika miljöer
- Stärka ett systematiskt arbetssätt och gemensamma strukturer i trygghetsarbetet
- Fortsätta utveckla ett sammanhållet och kunskapsbaserat våldsförebyggande arbete

För att långsiktigt minska otrygghet och våld krävs ett brett förebyggande arbete som även adresserar bakomliggande risk- och skyddsfaktorer. Trygghet i boende- och närmiljöer är nära kopplat till livsvillkor, såsom skolresultat, ekonomisk trygghet, familjeförhållanden och möjligheter till delaktighet. Detta innebär att arbetet för ökad trygghet behöver ses i ett sammanhang med övriga målområden i strategin för social hållbarhet, där förutsättningar för utbildning, försörjning och goda uppväxtvillkor är centrala för att förebygga våld och brottslighet över tid.

Uppföljningar och trygghetsmätningar visar att den upplevda otryggheten i Södertälje fortsatt ligger på en hög nivå och utgör en kvarstående utmaning för kommunen. Ett fortsatt utvecklingsbehov är även att stärka kunskapen om otrygghet. För att kunna rikta åtgärder mer träffsäkert behöver kommunen fördjupa förståelsen för varför otrygghet uppstår i olika miljöer och vilka faktorer som bidrar till den. Ett starkt systematiskt arbetssätt och gemensamma strukturer är även nödvändigt för att säkerställa att trygghetsskapande åtgärder planeras, genomförs och följs upp på ett sammanhållet sätt. Kommunen arbetar i dag med flera etablerade

metoder och åtgärder, såsom trygghetsvandringar, tillfälliga miljöåtgärder och aktivering av platser. För att dessa insatser ska få långsiktig och önskad effekt behöver de i högre grad integreras i gemensamma strukturer, tydlig prioritering och kontinuerlig uppföljning.

Våld och hot är ett strukturellt och kvarstående problem i Södertälje samtidigt som utsattheten ser olika ut mellan kön och åldersgrupper. Det är fortsatt av vikt att stärka kunskapen om våldsutsatthet och metoder i kommunkoncernen, och om olika former av våldsutsatthet för att få en djupare och bredare bild av våldet, samt att integrera kunskapen i arbetet med våld i nära relationer.

I linje med detta krävs även ett fortsatt utvecklingsarbete inom det våldsförebyggande området. För att uppnå långsiktiga effekter behöver våldsförebyggande metoder och program i högre grad samordnas, följas upp och vara en integrerad del av kommunens samlade arbete. Detta stärker förutsättningarna för ett långsiktigt normförändrande och förebyggande arbete.

Mål N. Varje invånare har en trygg boende- och närmiljö

Kunskapsbaserat och strategiskt arbete

Som en del i att fortsatt stärka det kommunövergripande strategiska arbetet har kommunkoncernen arbetat vidare under året med den brottsförebyggande lägesbilden. Arbetet har fokuserat på att kartlägga och analysera kunskap om trygghet och brottslighet i Södertälje kommun baserat på intervjuer och statistik. Kommunen har också genomfört den årliga trygghetsmätningen tillsammans med polisen för att få bättre kunskap om hur invånarna upplever tryggheten, oro och utsatthet för brottslighet samt upplevelsen av problembilder så som bristfällig belysning eller skadegörelse i sitt bostadsområde. Informationen från medborgarna som inkommit genom enkätundersökningen är en viktig pusselbit för att arbeta kunskapsbaserat och kartlägga otrygghet och brottslighet i Södertälje.

Tillsammans ger dessa underlag en fördjupad bild av hur otryggheten tar sig uttryck lokalt. Sammantaget visar underlagen att otrygghet fortsatt är en betydande och kvarstående utmaning i kommunen. Resultaten från lägesbilden och trygghetsmätningen visar att otryggheten i Södertälje fortsatt är utbredd och ligger på en hög nivå i jämförelse med andra kommuner och städer. Till exempel visar trygghetsmätningen att omkring 30 procent uppger att de känner sig otrygga i sitt bostadsområde på kvällstid. Lägesbilden visar att otryggheten i Södertäljes boende- och närmiljöer är fortsatt hög och geografiskt utbredd, med särskilda utmaningar i utsatta områden men ökande otrygghet även i ytterområden, vilket indikerar behov av långsiktiga och förebyggande insatser för att stärka tryggheten.

Utifrån lägesbilden har också en ny åtgärdsplan med strategiska inriktningar tagits fram för Södertäljes gemensamma brottsförebyggande arbete. Den består av fem strategiska områden som ska prioriteras i det fortsatta arbetet och ett flertal åtgärder med målsättningen att öka tryggheten och minska brottsligheten i Södertälje. Det rör sig bland annat om åtgärder för att skapa trygga stadsdelar, stärka insatser riktade mot barn och unga och utveckla det kunskapsbaserade arbetet.

Trygghetsskapande insatser

En stor del av kommunkoncernens arbete för att bidra till trygga boende- och närmiljöer har under året handlat om trygghetsskapande insatser av olika slag. Arbetet pågår med utemiljöer, belysning, parker och planering av utemiljöer och offentliga miljöer samt drift och underhåll av dessa för att säkerställa säkerhet och trygghet i kommunen. Till exempel har belysningen på centrala platser som Stora torget förstärkts men även på flertalet lekplatser runt om i kommunen. Tryggheten har också stärkts genom att omhänderta bland annat klottersanering, röjning och beskärning av

vegetation, hantering av nedskräpning och dumpat avfall samtidigt som trivselskapande åtgärder som bidrar till ökad närvaro har satts in, som till exempel gemensamhetsodlingar.

Det har också funnits ordningsvakter i centrala Södertälje samt väktare som rört sig i kommunens stadsdelar, vars syfte och arbetsuppgifter är att förebygga och förhindra brott samt öka tryggheten och arbeta relationsskapande med medborgarna. Under 2025 har även arbetet med metoden Grannsamverkan fortsatt, i samverkan med polis. Syftet med Grannsamverkan är att göra bostadsområden mindre attraktiva för brottslig verksamhet genom ökad uppmärksamhet från de boende själva i området samt öka kunskap om hur man skyddar sig, vilket avskräcker och försvårar för gärningspersonen.

Trygghetsvårdar och portvaktsfunktioner har bidragit till ökad service, trivsel och närvaro i bostadsområden. Närvaro, dialog och förbättrade utemiljöer har gjort skillnad. Många boende har vittnat om att de oftare möter personal ute på gårdar och stråk och att problem som belysningsfel, skräp eller oro tas omhand snabbare.

Ett viktigt inslag har också varit att erbjuda barn och unga trygga och meningsfulla platser efter skoltid, där vuxennärvaro och återkommande aktiviteter bidrar till lugn och stabilitet i områdena. Aktiviteterna gör också att fler unga har naturliga mötesplatser nära hemmet, vilket i sin tur stärker tryggheten i hela bostadsområdet.

Som en del i det trygghetsskapande arbetet har kommunen även fortsatt att kommunicera om trygghetsfrågor och pågående insatser via kommunens kanaler. Syftet är att öka kunskap, transparens och tillgänglighet till information om trygghetsarbetet, vilket är en viktig del i att stärka invånarnas upplevelse av trygghet.

Arbetsätt och samverkan

Kommunkoncernen har fortsatt bygga strukturer som gör att flera delar av lokalsamhället arbetar tillsammans i trygghetsarbetet. Olika samverkansformer och arbetsätt har fortsatt utvecklas under året. I Södertälje kommun pågår till exempel ett brett brottsförebyggande arbete med bland annat modellen Rätt kurva, där kommunen tillsammans med polisen erbjuder barn i åldrarna 6 till 14 år och deras föräldrar samordnat stöd i syfte att stärka trygghet, struktur och vuxenstöd samt förebygga att unga dras in i kriminalitet. Kommunen arbetar även enligt modellen SSPF (skola, socialtjänst, polis och fritid) där syftet är att i samverkan upptäcka ungdomar i risk att begå brott eller med en begynnande kriminalitet samt SIG (Sociala insatsgrupper) med syftet att stötta unga med hög risk för att begå brott att lämna en kriminell livsstil.

Händelser under senaste åren som skjutningar och sprängningar har föranlett att flera av kommunens verksamheter med kort varsel engagerats för att genomföra trygghetsinsatser. För att utveckla och förstärka arbetet har en rutin tagits fram för att stärka koordineringen, ta fram nya åtgärder och utveckla nuvarande åtgärder efter att grova våldsbrott sker i Södertälje för att stärka tryggheten och säkerheten.

Arbetet med Pax, myndighetssamverkan mot organiserad brottslighet tillsammans med polisen och andra myndigheter, är fortsatt i fokus. Till exempel fortsätter arbetet med stärkt tillsynsarbete och arbetet mot bidragsbrott. Arbetet fortsätter även med att identifiera företag med sund verksamhet och bidra till att de kan hantera brottslighet som de kan utsättas för och motverka osund konkurrens.

En ny samverkansyta för banker i Södertälje har faciliterats, vilket resulterat i träffar mellan banker, kommun och polis, där dialog fördes och idéer samlades kring framtida möjliga insatser för att stötta trygghetsskapande initiativ. Flera förslag identifierades som kan möjliggöra för företagen att driva eller stötta insatser för att hindra att barn och unga hamnar i kriminalitet.

Stadsplanering och gestaltning

Ett långsiktigt arbete för trygga boende- och närmiljöer sker även genom planering, gestaltning och utformning av bebyggelse och offentliga miljöer. I exploaterings- och detaljplaneprojekt beaktas trygghetsaspekter genom planprocessen, bland annat genom arbete enligt Botryggt2030.

I flera detaljplaner möjliggörs upplysta gång- och cykelstråk samt god tillgång till samhällsservice, kultur och idrott. Planering sker också med fokus på varierade boende- och upplåtelseformer, vilket bidrar till livskraftiga och trygga bostadsområden över tid. Genom god gestaltning, belysning och utformning som främjar mänsklig närvaro skapas förutsättningar för tillit, gemenskap och ökad trygghet i vardagen.

Indikator	Värde	År	Källa	Jämförelse län/ riket	Kommentar
Andel som avstått från någon aktivitet pga oro för att utsättas för brott, andel (%)	18 %	2025	Kolada	Länet: 14 % Riket: 12 %	
Andel som upp- lever sig otrygga på kvällen i sitt bostadsområde, andel (%)	30 %	2025	Trygghetsmätning i polisregion Stockholm	Polisregion Stockholm: 18 %	
Andel som uppger att det går att lita på människor i området där de bor, andel (%)	35 %	2025	Medborgarundersökning, Länsstyrelsen i Stockholm	Länet: 50 %	

Mål O. Varje invånare lever fritt från våld och hot om våld

Förebyggande arbete

Under 2025 genomfördes flera våldsförebyggande informations- och kunskaphöjande insatser i syfte att öka medvetenheten om våldsatthet och sänka trösklarna till stöd. Kampanjveckor och riktade informationsinsatser, bland annat inom ramen för Orange Week och andra tematiska kampanjer, genomfördes med fokus på våld i nära relationer, hedersrelaterat våld och förtryck samt barns och ungas rätt till skydd. Insatserna riktades särskilt till barn och unga i skolor, fritidsverksamheter och bibliotek samt via digitala kanaler. Uppföljning av kampanjerna visade ökad trafik till kommunens stödsidor, vilket indikerar att fler invånare nåddes av information om var hjälp finns att få.

Under året stärktes även samverkan med civilsamhället i det våldsförebyggande arbetet, bland annat genom återkommande samarbeten mellan skola, elevhälsa, socialtjänst och ideella aktörer. Dessa samverkansformer bidrog till att förstärka kommunens samlade kapacitet att förebygga våld och uppmärksamma utsatthet.

Ett normkritiskt och jämställdhetsfrämjande arbetsätt fortsatte att utvecklas inom kultur- och fritidsverksamheterna under 2025, med fokus på att skapa inkluderande och trygga mötesplatser för barn och unga. Arbetet omfattade både utveckling av verksamhetsinnehåll och kompetenshöjande insatser för personal. Uppföljningar, bland annat genom mötesplatsenkäter och dialog med unga, visar en

positiv utveckling i ungas upplevelse av den sociala miljön och tryggheten i verksamheterna.

Inom skolan har kommunen under året fortsatt att stärka det evidensbaserade våldsförebyggande arbetet. Med utgångspunkt i aktuellt kunskapsläge har material för färdighetsträning i konflikthantering implementerats i mellanstadiet. Parallellt har fokus legat på att stärka samverkan mellan skola, socialtjänst, polis och hälso- och sjukvård genom etablerade strukturer för tidiga och samordnade insatser.

Som en del i det förebyggande arbetet har kommunen också aktivt arbetat med att närvara på fler allmänna platser i lokalsamhället. Ett exempel på det är uppsökande verksamhet där socialtjänsten och polisen tillsammans står utanför butiker och verksamheter som inte är kopplade till våld eller kriminalitet. Detta för att visa upp samarbetet och lämna allmän information som både förebygger våld och prostitution. Genom att synliggöra samarbetet mellan kommun och polis i vardagsnära sammanhang stärks tilliten till samhällets stödinsatser, tydliggör var stödinsatser finns samtidigt som trösklarna till hjälp sänks. Det finns ett behov av att ytterligare stärka den lokala förankringen i bostadsområden. Ambitionen är att utveckla former för ökad närvaro i vardagsnära miljöer, exempelvis genom uppsökande verksamhet på familjecentraler och bibliotek. Ett sådant arbetsätt bedöms kunna komplettera den befintliga samverkan med polisen och bidra till att sänka trösklarna till stöd, nå fler invånare i ett tidigt skede och stärka det förebyggande arbetet.

Upptäcka utsatthet

Under 2025 genomfördes insatser för att stärka möjligheterna till tidig upptäckt av våldsutsatthet genom spridning av lättillgänglig information om stöd- och skyddsinsatser i de miljöer där invånare vistas i sin vardag. Information tillgängliggjordes både muntligt och skriftligt på fritidsgårdar och andra mötesplatser i syfte att sänka trösklarna för att söka stöd vid utsatthet. Biblioteken fortsatte under året att fungera som trygga och lättillgängliga kunskapsnoder, där information om stödinsatser fanns tillgänglig, bland annat på målgruppsanpassade bibliotek med förenklad och anpassad information. Genom personalens relationsskapande arbete och tydliga rutiner har verksamheterna kunnat uppmärksamma signaler på utsatthet.

Under året utvecklades även arbetet inom förskola och skola för att stärka barns och ungas förutsättningar att berätta om utsatthet. Inom elevhälsan ingick frågor om våld i enkäter och hälsosamtal på låg-, mellan- och högstadiet, och arbetet har stötts av handlingsplaner och gemensamma rutiner. Informationen om barns rättigheter och var stöd finns tillgängligt kompletterades med affischer och ökad tillgänglighet till elevhälsans professioner, vilket sammantaget bidrog till bättre förutsättningar för tidig upptäckt och insatser vid våldsutsatthet.

Stödinsatser

Kommunen erbjuder stödinsatser till barn, unga och vuxna som utsatts för våld, hot eller exploatering, utifrån individuella behov. Stödet ges genom socialtjänstens ordinarie verksamheter samt genom specialiserade mottagningar och samverkansparter med inriktning på våld i nära relationer, hedersrelaterat våld och förtryck samt sexuell exploatering och prostitution.

I det förebyggande arbetet riktat till barn och unga ingår insatser för att tidigt uppmärksamma och motverka risker kopplade till sexuell exploatering och utsatthet. Genom skolornas systematiska elevhälsoarbete, liksom genom verksamheter med ett relationsskapande uppdrag, stärks möjligheten att identifiera varningssignaler och agera i linje med gällande rutiner och lagstiftning. Tillgängliga och trygga miljöer, i kombination med kompetent personal, är viktiga förutsättningar för att barn och unga ska få rätt stöd i tid.

Under 2025 har ett arbetssätt upparbetats i samarbete med polisen med syfte att ge direkt stöd till offer utsatta för sexköp och prostitution. Vid polisens tillslag på verksamheter där sexköp och prostitution misstänks bjuds Relationsvårdcenter med och kan ge information och stöd på plats. Ett exempel under året inom ramen för samarbetet är det tillslag som genomfördes vid kommunens thaimassagealonger.

Tillgång till tryggt och stabilt boende är en grundförutsättning för att våldsutsatta ska kunna bryta en våldsam situation och påbörja en återhämtning. Kommunen arbetar

därför med olika lösningar för att tillgodose detta. Till exempel finns det flera jourlägenheter för tillfälligt boende, exempelvis vid akut behov. Under 2025 har ett avtal slutits som möjliggör att det kommunala bostadsbolaget kan erbjuda ett antal förstahandskontrakt till kvinnor som lämnar en våldsam relation. Detta erbjudande omfattas av många villkor men gör det ändå möjligt för våldsutsatta att kunna stanna i kommunen. Det är viktigt för att kunna upprätthålla sitt nätverk och även minska konsekvenserna för de barn som berörs.

Under året har Södertälje kommun också ingått ett nytt nätverk tillsammans med de andra stockholmskommunerna. Genom nätverket undertecknas ett avtal där anslutna kommuner åtar sig att ta emot placeringar från de andra deltagande kommunerna. På så sätt kan utsatta individer som behöver lämna kommunen fortfarande ges möjlighet att stanna i Stockholmsområdet och därigenom bibehålla viktiga kontakter. Tack vare nätverket kunde tre kvinnor få hjälp under året.

En central del i det våldsförebyggande arbetet är att erbjuda våldsutövare stöd för att förändra sitt beteende och upphöra med våldet. Att arbeta med våldsutövare är avgörande för att förebygga fortsatt våld, minska risken för upprepade våldshandlingar och stärka skyddet för våldsutsatta. I Södertälje erbjuds vuxna våldsutövare stöd genom Relationsvårdscener, med inriktning på beteendeförändring och återfallsförebyggande arbete.

Kunskapshöjning och metodutveckling

En viktig del i arbetet mot våld i nära relation är att kontinuerligt höja kunskapen om hur utsattheten ser ut inom olika grupper och hur den kan te sig. Under 2025 har kommunen arbetat med att utveckla den brottsförebyggande lägesbilden till att även omfatta våld i nära relationer, hedersrelaterat våld och förtryck samt prostitution och människohandel. Lägesbilden visar att våld i nära relationer fortsatt är ett problem i Södertälje och att utsattheten tar sig olika uttryck i olika grupper, särskilt bland barn och unga, unga vuxna och äldre. Detta visar behovet av ett brett och kunskapsbaserat arbetssätt.

Våldsutsatthet kan därutöver ta sig olika uttryck beroende på individens livssituation och förutsättningar. Socialstyrelsen beskriver en särskild form av funktionshindersrelaterat våld, där våldet riktas mot individens funktionsnedsättning och därigenom fördjupar en redan befintlig utsatthet. Det kan handla om att undanhålla hjälpmedel, medicin eller nödvändigt stöd, eller att på andra sätt utnyttja individens begränsade möjligheter till autonomi och motstånd. Brisande tillgänglighet och hinder för delaktighet kan ytterligare förstärka utsattheten. Detta understryker vikten av att arbetet mot våld i nära relationer utgår från ett intersektionellt perspektiv, där flera samverkande sårbarhetsfaktorer beaktas samtidigt.

För säkrare hantering av frågor som rör våld i nära relation har nya rutiner tagits fram och implementerats inom omsorgsverksamheterna. Kontinuerligt arbete har också skett för att ge medarbetare kunskap i att upptäcka och agera vid misstanke om våld, men även i att identifiera medarbetarnas kunskaper, för att bättre förstå vilket stöd som medarbetarna behöver för att kunna upptäcka och hantera våld i nära relationer. Därigenom stärks både förmågan att ge stöd och skydda våldsutsatta och medarbetarnas arbetsmiljö, som genom ökad kunskap kan känna en trygghet i hur de ska agera. För att rutinerna i högre grad ska bli integrerat i ordinarie arbete krävs fortsatta insatser, särskilt i form av utbildningar med fokus på att ”våga fråga”. Utbildningsinsatser för att identifiera särskilda risker för våld i nära relation bland barn med funktionsnedsättning pågår.

Under året har kommunkoncernen också fortsatt att stärka kompetensen hos medarbetare som möter barn och unga i frågor som rör våld, exploatering och andra former av utsatthet. Arbetet har haft ett tydligt förebyggande fokus och syftat till att öka förmågan att tidigt identifiera risker, upptäcka varningssignaler och agera korrekt vid oro eller faktiska incidenter. Kompetensutvecklingen har omfattat kunskap om våld i nära relationer, hedersrelaterat våld och

förtryck samt sexuell exploatering och prostitution, och har kombinerats med utveckling av tydliga rutiner och strukturerade arbetssätt. Genom detta har verksamheternas beredskap stärkts att både förebygga våld och ge ett tryggt, professionellt och rättssäkert stöd till barn och unga i riskzon.

Parallellt har kommunen arbetat med att införa gemensamma bedömningsstöd och metoder för ärenden som rör våld i hemmet och hedersrelaterad utsatthet, i syfte att skapa ett mer enhetligt och kunskapsbaserat arbetssätt. Sammantaget har insatserna bidragit till ökad trygghet hos medarbetare i hur de ska agera, stärkt samverkan mellan verksamheter och förbättrade förutsättningar för tidig upptäckt och skydd av våldsutsatta barn och unga.

En viktig del i det förebyggande arbetet är även att utveckla arbetsgivaransvaret för medarbetares välmående till att omfatta våld i nära relationer. Under året har kommunen stärkt chefernas förutsättningar att uppmärksamma och hantera sådan utsatthet, bland annat genom en webbaserad utbildning om våld i nära relation ur ett arbetsgivarperspektiv samt riktade workshops för chefer med fokus på att våga ställa frågor och ge rätt stöd.

Indikator	Värde	År	Källa	Jämförelse län/ riket	Kommentar
Individer 16-84 år utsatta för sexualbrott, andel (%)	2,0 % (K 2,5 %, M 1,5 %)	2025	BRÅ, Nationella trygghetsundersökningen	Polisregion Stockholm Syd: 3,5 % (K 5,5 %, M 1,1 %)	
Individer 16-84 år utsatta för hot, andel (%)	7,0 % (K 5,3 %, M 8,7 %)	2025	BRÅ, Nationella trygghetsundersökningen	Polisregion Stockholm Syd: 7,5 % (K 7,0 %, M 8,1 %)	
Individer 16-84 år utsatta för misshandel, andel (%)	2,8 % (K 2,8 %, M 2,8 %)	2025	BRÅ, Nationella trygghetsundersökningen	Polisregion Stockholm Syd: 2,5 % (K 1,9 %, M 3,3 %)	
Förhör med barn, där barn är målsägande vid våld och övergrepp, antal	199 varav 104 pojkar och 95 flickor	2025	Barnahus, Socialkontoret, Södertälje kommun		
Anmälda misshandelsbrott mot kvinna, inomhus, bekant med offret, antal/100 000 inv	285.7	2024	Kolada	Länet: 203.0 Riket: 208.3	

**Södertälje
kommun**

E-post: utredarenheten@sodertalje.se

Kommunstyrelsens kontor, Södertälje kommun

Besök: Stadshuset, Nyköpingsvägen 26, Södertälje

Tel: 08-523 010 00 (Kontaktcenter)

www.sodertalje.se